

El magazine radiofònic per als pares d'avui

Treball de Fi de Grau

Autora: **Maria Pilar Tomás Campesino**

Tutor: **Sergi Solà**

UVIC

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

FACULTAT D'EMPRESA
I COMUNICACIÓ

Grau en Periodisme

Data: Maig de 2018

Resum executiu

'Súper poders' és un magazine radiofònic sobre educació, salut i criança dels infants. S'ha creat pensant en convertir-lo en una eina útil i atractiva, en primer lloc per a pares i mares, i en segon terme per a la resta de la família i també per a professionals que treballen amb nens. És un espai d'actualitat i de servei, accessible i pràctic, on plantejar i intentar resoldre dubtes sobre l'educació dels fills amb la col·laboració d'experts i les experiències de pares, mestres, psicòlegs i professionals de la salut. Els temes abordats en el programa giraran entorn a la criança, l'educació, la salut, la conciliació laboral, etc.

Aquest treball comença desenvolupant una definició de criança àmplia gràcies a la documentació i la cooperació d'experts que fonamenta la base teòrica que dota de contingut el programa. Una segona via de documentació necessària ha estat la política legislativa espanyola, per tal de conèixer el context legal actual en relació amb l'educació i la criança dels infants, amb especial atenció als drets i deures dels progenitors. Un cop formada una visió completa del concepte de criança s'ha encetat una visió teòrica de la ràdio i del magazine radiofònic, format escollit per a la realització pràctica d'aquest Treball de Final de Grau. L'estudi del concepte de *podcasting* també ha estat necessari, un cop comprovat que es tracta d'una possibilitat molt factible per a la difusió de l'espai radiofònic que hem creat en aquest projecte, tot i que des de l'inici, ens ho plantejem com un programa de ràdio.

Finalment, gràcies a la tècnica del *Benchmarking* hem fet una anàlisi dels espais existents dedicats a la difusió de coneixements i d'opinió sobre criança i educació infantil, i hem recollit les referències interessants i profitoses per tal de incorporar-les al projecte de 'Súper Poders'.

Aquest treball es tanca amb unes conclusions i unes memòries personals elaborades un cop finalitzat el projecte, en què s'avalua si s'han assolit els objectius plantejats en l'inici del treball, amb quines limitacions ens hem trobat i què hem pogut aprendre durant la seva creació.

Paraules clau

Català: ràdio, magazine, criança, educació, salut, conciliació

Castellà: radio, magazine, crianza, educación, salud, conciliación

Anglès: radio, magazine, breeding, education, health, work-life balance

SUMARI

1. Introducció	P. 7
2. Objectius	P. 10
2.1 Objectiu Principal	P. 10
2.2 Objectius Específics	P. 10
3. Marc Teòric	P. 11
3.1 La criança. Visió teòrica global	P. 11
3.1.1 Breu història de la criança	P. 12
3.1.2 Tendències en l'actualitat	P. 15
3.1.3 Legislació política a Espanya	P. 19
3.1.4 Limitacions	P. 24
3.2 La ràdio	P. 25
3.2.1 Antecedents i orígens de la ràdio	P. 25
3.2.2 El magazine radiofònic	P. 31
3.2.2.1 Híbrids: <i>Info-show</i> , <i>talk-show</i> i magazine	P. 34
3.2.3 De la ràdio al <i>podcasting</i>	P. 35
4. Públic Objectiu	P. 38
5. Metodologia	P. 39
5.1 Metodologia quantitativa	P. 40
5.2 Metodologia qualitativa	P. 42
5.3 <i>Benchmarking</i>	P. 45
5.3.1 Reflexió i conclusions del <i>Benchmarking</i>	P. 50
6. Guió i disseny del projecte	P. 52
7. Cronograma	P. 63
8. Conclusions	P. 64
9. Memòries personals	P. 66
10. Bibliografia i webgrafia	P. 67

1. Introducció

La paraula criança té una força excepcional. Representa un element primordial de la nostra societat al llarg de la història i ha acompanyat i acompanyarà per sempre l'existència de l'ésser humà. És l'ofici més exigent, el més complex i definitiu. El càrrec que ha motivat la supervivència de l'espècie humana i ha influenciat, junt amb els rellevants descobriments científics, en la millora del benestar de les persones i l'allargament de la seva esperança de vida.

Com s'ha escrit tantes vegades, els éssers humans són criatures socials. No han estat creats per trobar-se aïllats del seu entorn social. No posseeixen les pautes, les tendències i l'instint natural per sobreviure en un mitjà hostil com és la natura. Per això han heretat al llarg del temps uns comportaments, resultat de l'aprenentatge i de l'experiència, que els han permès sobreviure, i han traslladat al seu temps aquestes tradicions i conductes heretades.

Existeixen tres components clau entorn al terme criança: les pautes, les pràctiques i les creences¹. Aquests tres components s'emmarquen en el context del desenvolupament de la infantesa i s'enfoquen des de dos punts de vista: l'aspecte social i l'aspecte familiar. Observar les pautes de criança al llarg del temps és realment interessant. La seva evolució ens fa comprendre millor la realitat de l'estil educatiu parental actual i la conseqüent socialització dels infants. Existeix una relació entre les diferents concepcions de la infantesa i les pautes de criança en els diferents períodes de la història de la humanitat. En aquest text es farà un breu repàs cronològic de la criança i de l'evolució de la seva concepció.

A l'actualitat s'entén la criança respectuosa com la doctrina més reconeguda i acceptada. No és del tot un mètode, sinó que s'apropa més a un estil de vida, resultat d'un recorregut prèviament realitzat per part dels pares. Cada persona cria els seus fills d'acord amb les eines emocionals, psicològiques,

¹ Romina Izzedin Bouquet i Alejandro Pachajoa; (2009). *Pautas, prácticas y creencias acerca de la crianza... Ayer y hoy*. Londoño. Revista Liberabit. Fundación Universitaria Los Libertadores.

afectives i educatives de les que disposa en el moment de ser pare. Els experts indiquen que es tracta d'un aprenentatge continu que competeix moltes vegades amb els instints de cadascú.

El nucli familiar és la primera trobada social dels infants, la institució principal del desenvolupament de l'ésser humà. La família interpreta el paper fonamental en la preparació dels infants per a la seva adequació, més o menys apte, a l'entorn social on els ha tocat viure. És cert que els pares no tenen la pedra filosofal ni la fórmula màgica per educar i dirigir els seus fills. Les dificultats, neguits i confusions són generals i esdevenen un patró habitual en els pares primerencs.

En aquest punt entra en joc la influència dels mitjans de comunicació. Des dels seus orígens se'ls ha atribuït un poder extraordinari, normalment de caràcter malèfic, com diuen els autors de 'La recerca en comunicació'² en la influència social. A partir de la dècada dels seixanta es va intensificar l'estudi i l'avaluació de la influència social que tenen sobre el públic, prenent força als darrers anys la tesi del seu efecte poderós en la creació d'opinió i la influència en el comportament humà. Amb la creació d'un mitjà de comunicació o d'un producte comunicatiu sorgeix en la comunitat una inquietud pels efectes perjudicials que pot causar en la població³. En aquest treball s'aprofundirà en l'existència de les corrents principals sobre la influència mediàtica, amb especial atenció a la teoria dels efectes de gran abast i la teoria de la mediació.

Actualment els mitjans compleixen una missió cognitiva, contribueixen a crear els referents col·lectius. I s'emfatitza en la utilitat o l'ús que el públic fa dels mitjans de comunicació per satisfer una diversitat de necessitats. Així doncs, la perspectiva tradicional es capgira. Enlloc de preguntar com influeixen els mitjans de comunicació social en el públic, s'analitza 'què fan les audiències

² Busquet, J; Medina, A i Sort, J; (2006). *La recerca en comunicació*. Barcelona. Editorial UOC, SL.

³ Gunter, B; (1996). *Acerca de la violencia de los media. Los efectos de los medios de comunicación: Investigaciones y teorías*. Barcelona, Paidós Ibérica.

amb aquests mitjans'. I la resposta és que el públic emprà els mitjans de comunicació per satisfer o complaure un seguit de necessitats.

I aquí trobem l'encaix de la proposta d'aquest treball de recerca. La creació del programa radiofònic que presentem serà utilitzat com a eina per aclarir o resoldre els dubtes de l'audiència. Té l'objectiu de satisfer una expectativa de servei en el públic. Crearem un producte audiovisual, en aquest cas un programa radiofònic, dedicat a aprofundir en el debat sobre com criar els infants. La proposta posarà en valor el fet de ser pares i donarà resposta als interrogants i frustracions que els assalten en els primers anys de vida de les seves criatures.

El món global i la societat de masses facilita l'accés a un gruix il·limitat d'informació, apropa un dossier innumerable de propostes socialment acceptades sobre l'educació i la criança dels infants. D'altra banda, intervenen en la pròpia autopercepció del rol de pares i mares, aquell que desenvolupen les famílies d'avui i representen els seus reptes principals. Exerceixen una influència sobre les conviccions dels pares, aquells conformats a partir dels seus coneixements, creences i aptituds, en l'execució de les conductes sobre la cura dels seus fills.

En aquest treball final de grau es presentarà doncs, una informació detallada sobre la influència del context social, la cultura dominant, les creences heretades i els mitjans de comunicació en el món de la criança i es prepararan les bases per crear un producte adequat i llest per assolir els objectius que ens proposarem més endavant.

A grans trets, el projecte 'Súper Poders' neix per filtrar tota aquesta informació a l'abast de la societat de masses i per convertir-se en una eina útil al servei del públic.

2. Objectius

Tota investigació necessita de l'establiment d'uns objectius que s'intentaran assolir al final del camí. En aquest Treball de Final de Grau es plantegen els següents objectius generals i específics:

2.1 Objectiu principal

L'objectiu principal és la creació d'un producte audiovisual adreçat a pares i mares que es converteixi en una eina útil i atractiva, pel seu contingut i forma.

La producció d'un espai radiofònic de divulgació sobre la criança dels infants amb informació de qualitat i d'interès general per a l'entorn familiar.

2.2 Objectius Específics

Més enllà de l'objectiu principal, transcendeixen un seguit d'objectius específics que ens proposem assolir:

- Aprofundir, conèixer i divulgar les principals tendències relacionades amb la criança dels infants en les seves diferents etapes.
- Donar veu a experts i emprenedors relacionats amb la matèria que aportin contingut de qualitat el programa i crear debat entorn la situació actual de l'àmbit legislatiu i polític relacionat amb la criança dels infants al nostre país.
- Omplir un buit audiovisual que existeix actualment a la ràdio d'àmbit nacional en quant a programes dedicats a la divulgació en educació i criança dels infants.

3. Marc teòric

En aquest apartat es plasmarà la documentació teòrica que s'ha realitzat per contextualitzar i dotar de la base necessària els elements principals del projecte. Es farà una lectura del context històric i actual del terme "criança", i un repàs per la part legislativa i política actual que afecta els pares en matèria d'educació i criança dels infants, amb especial atenció als drets i deures que se'n deriven.

3.1 La criança. Visió teòrica global

Segons la Real Academia Española (RAE, 2001), la paraula *criança* deriva de *creare*, que significa nodrir, instruir, educar i dirigir. Es refereix a l'entrenament i la formació per part dels pares o per substituïts dels pares que inclou el cobriment de les necessitats bàsiques dels seus fills i involucra una sèrie d'aspectes relacionats amb el pensament, la cultura i la societat, com assenyalen Izzedin i Pachajoa (2009).

Segons Rodrigo, Ortale i altres (2006, p. 204), la criança és el "conjunt d'accions d'atenció dirigides als nens, basades en patrons culturals, creences personals, coneixements adquirits i possibilitats fàctiques que presenten els que donen cures".

Les pautes

Les pautes de criança són les normes que segueixen els pares davant dels diferents comportaments dels seus fills. Són normes establertes amb significacions socials que han anat variant al llarg de la història de la humanitat i que han posat les bases dels estils educatius parentals.

Les pràctiques

Les pràctiques de criança es situen en el context de les relacions amb els membres de la família, on els pares juguen un paper fonamental. Aquesta relació es caracteritza pel poder que exerceixen els pares sobre els fills i la influència mútua entre ells (Bocanegra, 2007).

Són accions i comportaments apresos dels pares arran la seva pròpia educació per imitació i s'exposen per guiar les conductes dels nens.

Les creences

Segons Aguirre (2000) les creences són certes compartides pels membres d'un grup que fan referència a com s'ha de criar un fill, segons les explicacions que donen els pares sobre de quina manera procedeixen davant dels diferents comportaments dels seus fills. Donen fonament i seguretat al procés de criança i en elles convergeixen tant els coneixements pràctics acumulats al llarg del temps com els valors expressats en el context social.

3.1.1 Breu història de la criança

Lloyd deMause (1994), pensador social conegut pel seu treball en la psicotèria i per la publicació d'articles sobre la història de la infància, concreta una evolució dels models de criança denominats: infanticidi, abandonament, ambivalència, intrusió, socialització i ajut.

L'autor planteja que existeix una transformació progressiva positiva en la relació entre pares i fills i no comparteix la idea que la infància sigui un període evolutiu de felicitat plena, ja que troba que moltes vegades la violència ha estat molt present a la vida dels nens.

La periodització que s'explica breument a continuació, cal considerar-se com a una indicació de les relacions paterno-filials que es donaven en els sectors més avançats de la població dels països més desenvolupats. Representa una seqüència contínua d'aproximació entre pares i fills en les diferents formes de criança dels nens.

De l'Antiguitat al Segle IV: L'infanticidi

En l'antiguitat i en la mitologia, els pares que no sabien prosseguir amb la cura dels seus fills, els mataben. Era força comú i tenia lloc abans que els nadons complissin un any de vida. A moltes societats era una pràctica permesa i àmpliament estesa, realitzada a cultures molt diferents de tot el món.

Les causes per les que es produïa l'infanticidi són variades:

- El control de la població, destacant el infanticidi femení. A la Xina és una pràctica que ha comptat amb el suport polític per la "lleï del fill únic" i que, a més, té relació a la minusvàlua social de la dona . A la Índia alguns informes de l'ONU revelen que l'infanticidi causa el 41% de la mort de les nenes acabades de néixer.
- Embarassos no desitjats. Es dona a moltes regions pobres del món, on els pares o les famílies no disposen dels mitjans necessaris per criar els seus fills, i d'altra banda, no tenen accés a mitjans anticonceptius o a l'avortament mèdic.
- Creences derivades de causes biològiques. A alguns països de l'Àfrica es maten els nens que neixen amb alguna discapacitat, perquè s'atribueix els seus naixements a efectes màgics negatius. També s'aplica en naixements de bessons o nens albins a diferents regions de tot el món.

Del S. IV al S. XIII: L'abandonament

Es donava quan els nens eren internats en monestirs o convents, o entregats pels seus pares a d'altres persones, on acostumaven a passar els primers anys de vida amb una "ama de criança". Després d'algun temps, tornaven a la llar per tornar a sortir a l'edat de set anys amb l'objectiu de servir, aprendre un ofici o anar a escola. Fins i tot els pares amb mitjans econòmics suficients dedicaven un temps mínim a criar dels seus fills. La pràctica medieval d'enviar als nens dels nobles a d'altres cases continuava sent freqüent a principis de l'època moderna.

La forma extrema d'abandonament dels fills era la venda directa dels nens, la qual era legal en època babilònica i "possiblement va ser normal a moltes nacions de l'antiguitat", comenta deMause al primer capítol de l'article "The evolution of childhood" (The Psychohistory Press, New York, 1974). Durant aquella època, els nens també eren utilitzats com a ostatges polítics o a canvi de llibertats pels pares, i per deutes, en garantia de diferents acords.

Segle XIII: La intrusió

Els pares tenen més proximitat amb els seus fills, però dominen les seves voluntats. Es continua recorrent al maltractament físic, als càstigs i a la disciplina. Les primeres cures eren donades per part de les mares, tot i que en aquesta època generalment els nens s'alimentaven de nodrisses. Posteriorment els pares contribuïen amb l'educació dels nens. Al llarg d'aquest segle sorgeixen les primeres publicacions en relació a la criança i l'educació. Es comença a donar importància a la conservació dels fills i es generalitza el debat entre lactància materna i mercenària. "Els tractats de puericultura ensenyen a les mares tot allò relacionat amb la cura i salut dels fills per donar a l'Estat ciutadans robustos i contribuir d'aquesta manera a pal·liar el dèficit demogràfic" (Josefina Méndez Vázquez, 2015).

Del S. XIV al S. XVI: L'ambivalència

En aquesta època s'estén la creença que els pares tenien el deure de modelar al fill i es permetia que utilitzessin manuals d'instrucció autoritaris i repressius per educar-lo. Es feia ús de tot tipus de càstigs corporals i psicològics. Té lloc un posicionament autoritari per part dels criadors, amb un afecte i comunicació o diàleg reduït. Sorgeixen les bases conceptuals del que avui s'entén com a violència familiar, que serà un fenomen social molt greu que arribà fins a la dècada dels setanta o vuitanta en països occidentals.

Aquests comportaments es tradueixen en una reducció de la inclinació afectiva per part dels fills cap als seus pares. D'altra banda, actualment es conclou, gràcies a estudis extrets de conferències com la de Beijing del 1995 "Infancia y Derecho de Género" que la violència cap a la infància està directament connectada amb el lloc que ocupen les dones a la societat, és a dir, que a les regions on les dones pateixen desigualtat i violència de gènere creix el número de casos de violència familiar cap als infants.

Cal dir que la representació social sobre la violència en els àmbits familiars està canviant, però, tot i així, són nombroses les famílies que actualment continuen assumint que la utilització de la violència a l'interior de la família és natural i

positiva. La conseqüència directa d'aquest estil educatiu parental és la limitació de l'autonomia, de l'autoestima i de la creativitat en el nen.

Del Segle XIX a mitjans del XX: La socialització

La fita que busquen els pares és guiar als seus fills per adaptar-se al medi i socialitzar-lo. És el període de la revolució industrial, en què el nen és vist com a estimada mà d'obra barata, un bé pel qual explotar-lo. Es començà a fer servir als nens com a treballadors en la indústria tèxtil, en mines i en diferents fàbriques.

Es creu que milers de nens no haurien arribat a l'adolescència en l'època pre-capitalista a no ser per l'oportunitat de treballar a les fàbriques angleses, el que els evitava una segura mort per inanició, segons va escriure John Locke en diferents informes per a la Junta de Comerç anglesa. El treball infantil no va acabar per decret legislatiu, sinó quan va resultar innecessari que cobressin un sou per poder sobreviure.

Mitjans de S. XX: L'ajuda

Aquest model implica l'empatia amb el fill, que ja sap millor que ningú altre quines són les seves necessitats. No hi ha càstigs, ni físics ni psicològics, per educar als nens. El diàleg es fa més freqüent, es comença a jugar amb els nens i augmenta la capacitat de comprensió i de resposta responsable i vàlida davant diferents situacions.

3.1.2 Tendències en l'actualitat

Com s'ha citat a la introducció, actualment es reconeix com a pràctica més estesa i acceptada el que s'ha anomenat com a "criança respectuosa".

Els propis instints dels pares agafen protagonisme. Tot i que existeix un gruix importantíssim d'informació al seu abast (en quant a pautes o consells suggerits per professionals a través d'innombrables vies/mitjans), s'entén que les

decisions preses pels progenitors en el respecte cap als més petits, seran les més convenients.

Les recomanacions dels pediatres i altres experts també han evolucionat. El que fa 30 anys es recomanava ara es desaconsella totalment. Per exemple abans s'aconsellava que els bebès dormissin al seu llit des dels pocs mesos, que se'ls deixés plorar perquè es fessin forts o se'ls donés llet artificial si en els primers dies de vida la lactància materna fracassava. Ara se sap que aquests fets transcendents en els primers dies de vida dels nadons, tenien un impacte negatiu important en el futur desenvolupament intel·lectual i emocional dels nens. Les pautes actuals contradiuen els antics manuals de pediatria. Algunes indicacions actuals han suposat passos gegants en l'adequació a les necessitats dels més petits. Per exemple, antigament es recomanava posar a dormir els bebès cap per avall, i ara se sap que fer-los dormir cap amunt redueix en un 80% els casos de mort sobtada.

La base de la nova criança és reconèixer les necessitats dels nens. Aprendre a reconèixer què els falta, què demanen. La psicologia infantil i la puericultura impulsen i promocionen **l'afecció**, una criança centrada en el contacte permanent entre pares i fills.

Segons Louma Sader, conferenciant, escriptora i editora de la web www.crianzarespetuosa.com, existeixen diferents aspectes clau en la promoció de la criança amb afecció:

- La lactància materna és l'eix vertebral de la criança amb afecció. Avui els pediatres ressalten els beneficis protectors de la llet materna i es recomana donar el pit "a lliure demanda".
- La fórmula del llit familiar és recomanada pels especialistes. Que els bebès dormin al mateix llit que els pares en els primers mesos de vida afavoreix que el nadó incorpori de manera natural les diferents fases del son.
- S'aconsella atendre al nadó sempre que plori, ajudar-lo a assolir un estat de relaxació, sobretot abans d'anar a dormir. Tractar de reconèixer què necessiten (fred, gana, por...) i satisfer-los.

- El *babywearing* (portar els nadons en motxilles porta bebès) és un altre dels pilars de l'afecció. Portar el bebè carregat en motxilles ergonòmiques o fulards és el pas perfecte d'arribada al món per als nadons. L'estret contacte amb el cos dels pares és molt important, sobretot en els seus primers mesos de vida.
- El contacte 'pell a pell' és tan necessari com l'alimentació en els primers dies de vida del bebè. S'entén com una necessitat més del nadó.
- La disciplina positiva com a metodologia d'educació: ferma i afecte a l'hora. Els nens necessiten les ordres per motivar-se i gaudir de llibertat i confiança per contribuir a la comunitat.
- Escoltar reflexivament als petits i conèixer els seus interessos i sentiments. Donar l'oportunitat als petits de resoldre els problemes, donar-los responsabilitats per fer-los sentir capaços.
- Dedicar temps als nens i establir rutines que els facin sentir segurs i calmats, amb la confiança per desenvolupar-se completament, tant en la pertinença al grup i entorn que l'envolta com en la utilitat que pot aportar el nen a la seva comunitat.

Les investigacions de les últimes dècades sobre el funcionament cerebral dels nadons han ampliat els coneixements que es tenien sobre les conseqüències de les costums i de les pràctiques educatives.

Tal i com explica la mestra i psicòloga infantil, Marisa Moya (2017), l'aplicació d'una nova criança i parentalitat produiran profunds canvis socials en la societat futura. L'autora considera que l'ésser humà i el seu perfeccionament com a persona, han de ser l'anhel més important d'una societat sana: **Els nens necessiten sentir-se propers, importants i útils.**

Els nous models de família

Segons Juan Armando Corbin, llicenciat en Psicologia, i expert en comunicació empresarial i *coaching*, existeix un fenomen recent important: la modificació

dels patrons clàssics de model familiar per l'adaptació de la institució familiar al nou context social.

Aquest fenomen ha fet que apareguin els nous models de família, tal i com explica Corbín al seu article a la web www.psicologiaymente.net. Les famílies monoparental, aquelles formades per només un pare o una mare amb fills; les homoparentals, formades per parens homosexuals: les famílies integrades per dos progenitors que a l'hora aporten fills d'altres relacions... El fet diferencial és que comença a donar-se un progressiu canvi de valors que permet l'entrada d'aquests nous models de convivència.

Hi ha diferents tipus de família: la tradicional es basa en funcions reproductives, protectores i educatives, on a la dona se l'associa a la llar i a la família i a l'home a la protecció de la família; la família nuclear estesa, formada per pare, mare, fills i d'altres generacions com els avis, es basa en un sistema conjugal, parental, filial i fraternal, és com una comunitat tancada; la família monoparental és formada pel pare o la mare; la família trencada o disfuncional és aquella formada per un vidu o vídua, separats o divorciats; les parelles de fet viuen en comú i estan unides per vincles afectius i/o sexuals, incloent la possibilitat de tenir fills, sense matrimoni i amb acords econòmics; les famílies homoparentals són les formades per parelles homosexuals; i per últim, les famílies reconstituïdes, on una part o les dues prové d'una família anterior, i tenen la tutela dels fills o fills en comú.

En aquesta aparició dels nous tipus de famílies hi ha influenciat diferents factors. De manera important trobem el continu abandonament del component religiós, que ha permès una nova estructuració familiar i social. D'altra banda, una consciència de major igualtat entre homes i dones, tant en l'accés a l'entorn laboral com en referència al repartiment de tasques domèstiques i de criança dels infants, que ha possibilitat el reajustament i la distribució més equitativa de les funcions parentals. La diversitat també ha afavorit la creació de famílies multiculturals, gràcies també per l'hegemonia d'un nou pensament més obert i l'accés més assequible a d'altres països i cultures.

3.1.3 Legislació i política a Espanya

Existeixen dues branques al codi civil espanyol que assenten les bases dels drets i deures dels progenitors i de la responsabilitat del propi Estat.⁴

La responsabilitat parental es basa en protegir i garantir el desenvolupament i formació integral dels fills menors. Els deures principals són la cura, protecció i convivència amb els nens, l'alimentació i l'educació, el cobriment de les seves necessitats segons les característiques psicofísiques, aptituds i desenvolupament maduratiu, el respecte al dret a relacionar-se amb els seus vincles afectius i la representació i l'administració del seu patrimoni. Cal dir que els pares tenen prohibit castigar corporalment en qualsevol de les seves formes, als nens i adolescents.

La legislació és molt àmplia en referència a l'àmbit de la criança dels menors. En la seva part més restrictiva podem dir que els progenitors poden perdre la responsabilitat parental en els següents casos:

- Quan el progenitor és condemnat per homicidi agreujat pel vincle o per violència de gènere contra l'altre progenitor.
- Quan el progenitor és condemnat per delicte de lesions greus contra l'altre progenitor o els seus fills.
- Quan el progenitor és condemnat pel delicte d'abusos sexuals contra el fill o la filla.

A la nostra societat molt sovint es parla dels drets dels nens i s'obliden els drets dels pares. Existeixen alguns drets importants en referència a l'educació dels seus fills:

- Dret a conèixer la vida privada dels fills: Mentre els fills són menors d'edat cal considerar que els pares són els responsables de la protecció i salut dels seus fills. Això justifica la utilització de mesures per conèixer la seva

⁴ Tota la informació referent a la legislació ha estat extreta de la Constitució Espanyola. Article 27, secció 1ª, títol 1. *Dels drets i deures fonamentals i de les llibertats públiques*. Text consolidat i reeditat pel Parlament de Catalunya al 2012: <https://www.parlament.cat/document/cataleg/48088.pdf>

vida privada, per d'aquesta manera, resoldre possibles problemes que puguin afectar-los.

- Dret a escollir l'educació dels fills: Escollir el tipus d'educació dels fills és un dret dels pares. És important, però, l'assessorament sobre les diferents formes d'educar, per escollir la que millor s'adapti a cada situació.
- Dret a castigar als fills: Es tracta d'una de les formes més efectives de canvi de conducta. Per suposat, el càstig físic i la violència verbal o psicològica és il·legal i no ètic. Existeixen moltes possibilitats de càstig que no recorren a la violència (pèrdua de privilegis a la llar, reducció d'hores d'esbarjo o d'oci independent, pèrdua d'una part de la paga setmanal...).
- Dret a escollir les normes de la casa: És un dels drets fonamentals dels pares, escollir, imposar, eliminar, augmentar, endurir o flexibilitzar les normes quan ho considerin.
- Dret a premiar als fills: Els reforços positius són l'estratègia més recomanable en l'educació. Si es premia l'esforç dels nens, entendran el valor de les coses.

L'educació cívica cal iniciar-la a la llar i continuar-la a l'escola, d'aquesta manera es formaran membres útils per a la societat que compliran els seus deures. Davant qualsevol decisió dels pares sobre els fills, sempre s'ha de tenir en compte l'interès superior del nen.

Baixes laborals i permisos per maternitat i paternitat

Els permisos i prestacions per maternitat i paternitat són un dels temes de debat actual a la societat i política espanyola. A Espanya, la baixa per maternitat consta de 16 setmanes que s'han de gaudir ininterrompudament, existint la possibilitat de cedir fins a un màxim de 10 setmanes de permís al pare, sempre i quant, les sis primeres setmanes posteriors al part les gaudeixi la mare.

En referència al permís per paternitat per naixement o adopció, la norma va canviar a Espanya des de l'1 de gener de 2017. Els homes treballadors que siguin pares durant l'any 2018, podran gaudir de quatre setmanes de permís per paternitat. Abans, els pares disposaven de 15 dies de descans (13 dies més dos per l'Estatut dels Treballadors). Tot i aquest augment, l'Estat espanyol encara es troba per sota de la tendència legislativa europea. A Brussel·les es proposa una baixa de paternitat retribuïda de quatre mesos. Aquesta proposta permetria que els homes assumeixin responsabilitats parentals en la cura dels seus fills. D'altra banda, propostes com aquesta pretenen avançar en la millora de la conciliació laboral i familiar.

D'altra banda, legislació europea actual ja reconeix als progenitors el dret a una excedència de quatre mesos per cuidar dels fills menors de fins als vuit anys, però no s'exigeix que aquesta baixa sigui retribuïda.

El permís de paternitat és de dos dies immediatament després del naixement (o de la decisió administrativa d'acolliment) als que s'han d'afegir 28 dies més. Els dies es poden gaudir seguits o d'altra forma, determinada d'acord amb l'empresa. També poden convertir-se en mitges jornades per exemple, si l'empresa accedeix. En tot cas, han de ser fins a quatre setmanes ininterrompudes just després del part o de l'adopció, al llarg de la baixa maternal o quan aquesta finalitza.

En el cas de que existeixi un part o acolliment múltiple, la duració del permís s'ampliarà en dos dies més per cada fill, a partir del segon.

Les persones que poden demanar el permís per paternitat són aquells treballadors inclosos en el règim general i en els règims especials de la Seguretat Social, sigui quin sigui el seu sexe. La prestació per paternitat és independent del de maternitat i compatible amb el gaudi compartit, sempre que sigui cedit per la mare. El permís per paternitat es pot gaudir dins el període de 16 setmanes del permís per maternitat o immediatament després del mateix.

Durant la baixa de maternitat o paternitat es percep el 100% del salari, inclosos tots els conceptes de la base reguladora, i la retenció de l'IRPF pot ser determinada pel beneficiari.

El període mínim de cotització exigít per rebre la retribució és de 180 dies dins dels 7 anys immediatament anteriors a la data d'inici de la suspensió, o alternativament, de 360 dies al llarg de tota la vida laboral anterior a la citada data.

Si la mare no treballa o no ha cotitzat el suficient per cobrar la prestació en el moment del part, com a mínim tindrà dret durant les primeres sis setmanes (42 dies naturals des del part) a cobrar 532,51€ mensuals, el que es coneix com a "subsidi no contributiu per maternitat", a més de poder cedir al pare, en cas de que ell sí compleixi amb les condicions, el dret a gaudir de les darreres deu setmanes de permís per maternitat, de manera que deixaria de treballar aquelles deu setmanes cobrant el 100% del seu sou.

En quant a les adopcions o acolliments, per generar el dret a la prestació s'exigeix que l'adoptat o acollit sigui menor de 6 anys. No obstant també generen el dret els menors de 18 anys amb alguna discapacitat de grau igual o superior al 33% o que, per circumstàncies o experiències personals tinguin especials dificultats d'inserció social i familiar, degudament acreditades pels serveis socials competents.

Per tramitar el permís, cal presentar a la Seguretat Social l'informe de paternitat del servei de salut, la sol·licitud del permís remès a l'empresa i el model oficial de la sol·licitud de paternitat.

Les famílies nombroses no tenen un tractament especial. Des de l'1 de gener de 2017 es van equiparar en 28 dies els permisos de paternitat de qualsevol tipus de família, independentment de si aquestes són nombroses o tenen algun discapacitat entre els seus membres.

En quant als treballadors autònoms, no existeix cap particularitat en referència a la resta de treballadors, la prestació per paternitat és equivalent al 100% de la seva base reguladora, en el cas dels autònoms es correspon generalment amb la base de cotització mínima. Sí que és imprescindible per a la resolució positiva del permís, que el treballador autònom estigui al corrent de pagament de les cotitzacions.

Sistema educatiu espanyol

En quant als deures del sistema educatiu espanyol, la Constitució Espanyola estableix al Títol I, dels Drets i Deures fonamentals (capítol segon, secció 1ª) de l'article 27:

1. Tothom té dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyança.
2. L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals.
3. Els poders públics garanteixen el dret que assisteix als pares per a què els seus fills rebin la formació religiosa i moral d'acord amb les seves pròpies conviccions.
4. L'ensenyança bàsica és obligatòria i gratuïta.
5. Els poders públics garanteixen el dret de tots a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyança, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.
6. Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins el respecte als principis constitucionals.
7. Els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes, intervindran en el control i la gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics, en els termes que la llei estableixi.
8. Els poders públics inspeccionaran i homologaran el sistema educatiu per garantir el compliment de les lleis.
9. Els poders públics ajudaran als centres docents que reuneixin els requisits que la llei estableixi.
10. Es reconeix l'autonomia de les Universitats, en els termes que la llei estableixi.

3.1.4 Limitacions

Dediquem aquest espai a fer una breu reflexió sobre les limitacions del context actual en quant a l'adequació a les noves formes de criança.

- Els rols a la llar han evolucionat, però no l'entorn o el context que envolta els nous models de família. Exemple: Els pares comencen a assumir activament la seva paternitat però es troben amb limitacions com és el fet que no existeixin lavabos d'homes amb canviadors.
- La justícia encara necessita implantar fórmules adaptades a les noves realitats. Les custòdies compartides cada cop són més comuns. Segons dades extretes de l'INE (Institut Nacional d'Estadística) es va atorgar la custòdia compartida al 28,3% dels divorcis i separacions al 2016, en front del 24,7% de l'any anterior. D'altra banda, la custòdia dels fills menors va ser atorgada a la mare en el 66% dels casos al 2016, xifra inferior al 2015, en què ho van ser el 69,9% dels casos. D'altra banda, només en el 5% dels casos va ser el pare el que va rebre la custòdia dels fills menors.⁵
- Els canvis relacionats amb els nous models de família encara no són acceptats per part de la societat, que manté les creences tradicionals com a úniques acceptades. Cal un procés d'acceptació i un canvi de mentalitat per entendre la nova realitat i la incorporació i participació d'aquests nous tipus de família als seus entorns socials.
- Existeixen zones amb menys accés a formacions en lactància materna o en criança respectuosa. Caldria assegurar i protegir aquest accés públic a totes les famílies interessades en portar-los a terme.
- La falta de suport a la natalitat i la manca de conciliació existent a l'Estat espanyol provoca el retard temporal de la maternitat i els baixos índex de natalitat. Calen polítiques i ajuts públics que permetin la dedicació a la criança i l'atenció adequada als fills.

⁵ Dades extretes de l'Institut Nacional d'Estadística: Estadística de Nulitats, separacions i divorcis al 2016.

http://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176798&menu=ultiDatos&idp=1254735573206

3.2 La ràdio

En aquest punt, farem un breu repàs a la història de la ràdio com a mitjà de comunicació, i una explicació del magazine radiofònic i de la teoria del *podcasting*, ja que són els possibles suports on s'ubicarà el resultat final d'aquest TFG.

La ràdio ha estat, sens dubte, un dels invents més rellevants de la història de la humanitat. La seva invenció va fer adaptar les vies de comunicació i d'informació de la població, que d'un dia a l'altre, va aconseguir rebre informació a temps real del que passava a tot el planeta.

3.2.1 Antecedents i orígens de la ràdio

Els antecedents més remots del mitjà radiofònic els situem a principis del S. XIX, quan Alessandro Volta va inventar la pila voltaica, un objecte que podia produir electricitat. A partir d'aquell moment, es van començar a construir els primers telègrafs, evolucionats en gran mesura gràcies al treball de Samuel Morse.

Al 1840, Morse va introduir dues transformacions fonamentals: va substituir les agulles magnètiques per una tira de paper i va crear el codi Morse, per transmetre qualsevol tipus de missatge.

Cap al 1865 James Clerk Maxwell va escriure "és possible generar ondes electromagnètiques que es propaguin a la velocitat de la llum". Dues dècades després, H. R. Hertz va demostrar que era possible produir radiació electromagnètica utilitzant una corrent alterna d'alt voltatge.

Al 1875, Graham Bell va propiciar l'aparició de la telefonia, fent possible la transmissió de sons a través d'un cable.

Diferents fenòmens van influenciar en l'aparició de la ràdio: La telegrafia i la telefonia, el descobriment i desenvolupament de les ondes electromagnètiques, i l'aportació de la telegrafia sense fils de Marconi. L'italià és considerat l'inventor de la ràdio, ja que va aconseguir aplicar de manera pràctica les teories desenvolupades anteriorment pels teòrics comentats.

El 1896, investigadors anglesos i russos, interessats pels experiments de les ones hertzianes van poder transmetre per ràdio en Morse les primeres paraules. Tot i així, fins aleshores, no es podien transmetre sons musicals ni paraules. A partir de llavors tindria lloc, tal i com relata el professor de la Universitat de Navarra i primer Doctor en Ciències de la Informació a Espanya, Àngel Faus (2007), la gran evolució radiotelegràfica i radiotelefònica espanyola.

Als seus principis es va aplicar la ràdio a les transmissions marítimes. Al 1897 es va poder enviar una senyal rebuda a 30 kilòmetres de distància. Tot i així, no va ser fins a principis del S. XX que es va poder transmetre la veu humana, gràcies a les investigacions i el treball de Fleming i Fessenden.

La nit de Nadal de 1906 va tenir lloc la primera emissió radiofònica per al gran públic, mitjançant una antena de 128 metres d'altura, instal·lada per la companyia americana *National Electric Signaling*. Es tractava d'una felicitació de Nadal amb música de Haendel. Tot i la rellevància del fet, va passar gairebé inadvertit per a la població. No va ser fins que el nord americà Lee De Forest va inventar el tríode, al que va anomenar "Audion", que es van poder transmetre música i paraules amb facilitat. El tríode va permetre l'aparició del concepte actual de radiocomunicació: transmissió, recepció i amplificació.

El primer aparell de ràdio de la història va ser la *ràdio de galena*, creada a partir del sulfur de plom juntament amb d'altres elements. Aquest primer aparell tenia algunes limitacions, com que no podia canviar la freqüència de recepció ni es podia transportar. No va ser fins el 1922 que J. M. Stone va inventar l'*operadio*, la primera ràdio portàtil de la història.

Anys després, el 1948, tres enginyers nord americans, tots ells premis Nobel de Física al 1956, Bardeen, Brattain i Shockley, van revolucionar el món de la ràdio en teoritzar i produir l'aparició dels primers "transistors", uns aparells receptors molt més petits.

Els anys vint van ser la dècada daurada i pionera de la ràdio. La recepció es feia mitjançant diferents mitjans, tot i que era dificultosa i dèbil. Els primers transistors eren uns auriculars connectats a un megàfon, i només quan estaven ben connectats i amb els elements disposats i immòbils, es podia sentir alguna

cosa. Temps després, C. W. Rice i E. W. Kellog van inventar un nou altaveu de bovina mòbil que millorà la utilització dels aparells receptors.

La primera emissora es va inaugurar a Nova York l'any 1916, i el mitjà radiofònic es va consolidar en els anys posteriors a d'altres països europeus, com França i Regne Unit.

La primera emissora espanyola

A l'Estat espanyol, les primeres emissions radiofòniques van ser a càrrec de Radio Ibérica, des de Madrid, a finals del 1923 i principis del 1924. De totes maneres, els analistes de ràdio prefereixen situar el naixement de la ràdio en un altre moment, ja que Radio Ibérica, que va ser iniciativa d'un grup de fabricants d'aparells, no oferia una programació continuada, simplement eren tècnics que experimentaven i venien els aparells.

No va ser fins el 1924 que la ràdio va començar a emergir definitivament a Espanya, en plena Dictadura de Primo de Rivera. El general, com ho farien més endavant d'altres polítics, va fer servir aquest nou canal de comunicació com a un efectiu mitjà de propaganda. En aquest enllaç trobem aquesta primera comunicació radiofònica de Primo de Rivera:

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/audio/Sonido1bloque1.mp3>

L'interès despertat pel nou sistema de comunicació va fer que les autoritats volguessis legislar i normalitzar la seva utilització. Per això es va crear la *Conferencia Nacional de la Telegrafia Sin Hilos*, que durant alguns mesos va deliberar sobre el contingut del futur Reglament de Radiodifusió. Els responsables d'establir la legislació de la radiodifusió espanyola van ser el Ministerio de Guerra, Marina, Gobernación i Instrucción Pública y Trabajo, assessorats per algunes entitats relacionades amb la ràdio, com la Compañía Radio Ibérica, La Compañía Nacional de Telegrafia Sin Hilos, la Compañía AEG, la Ibérica de Electricidad, las Compañías de Telegrafía Francesa, la Federación de Radiotelegrafistas espanyoles, la Asociación de Prensa, la Agrupación de Constructores de material eléctrico de España y el Radio Club España.

La ràdio pionera a l'Estat espanyol, primera en rebre la concessió d'emissió, va ser EAJ-1 Radio Barcelona, el 1924. La nomenclatura EAJ-1 fa referència als codis dels radioaficionats.⁶ El 14 de novembre d'aquell mateix any Radio Barcelona va començar les seves emissions. La locutora María Sabater va ser l'encarregada d'emetre aquest primer missatge des dels estudis d'EAJ-1, des dels estudis de Radio Barcelona:

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/audio/Sonido2bloque1.mp3>

Després de la implantació de les primeres estacions i emissores, durant el 1925 i 1926 la ràdio es va anar estenent a tot el territori espanyol, tot i que amb una programació molt limitada. Unión Radio va considerar necessari millorar les emissions i per aquest motiu va començar a emetre en cadena amb altres estacions i va incorporar nous continguts, com l'esport i els toros.

El número d'emissores anava augmentant al ritme que la qualitat de la programació millorava. L'any 1930, a partir d'una iniciativa de l'Asociación Nacional de Radiodifusión, va néixer EAJ-15, Radio Asociación de Cataluña, que va emetre la seva programació en llengua catalana. La competència que va aconseguir aquesta nova ràdio en català, va fer que Radio Barcelona decidís dirigir-se a la seva audiència també en llengua catalana.

El 15 d'abril de 1930, Francesc Macià, president de la República Catalana, va eliminar la censura informativa existent, i aquest fet va beneficiar la ràdio.

La ràdio durant la Guerra Civil i la dictadura franquista

Durant la II República el número de persones que disposaven d'aparell receptor va augmentar, amb la corresponent suma d'audiència. També va augmentar el ventall d'estacions locals el que va ocasionar que la població es convertís en fidel de certes programacions.

Amb l'esclat de la Guerra Civil, però, la ràdio es va convertir en un mitjà de propaganda política utilitzat per transmetre arengues als bàndols combatents.

⁶ Afirmació extreta del material docent de la web del Ministeri d'Educació del Govern d'Espanya. <http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/pag3.html>

En aquest enllaç veiem un exemple en què el general Francisco Franco es dirigeix a les tropes franquistes:

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/audio/Sonido3bloque1.mp3>

Amb l'arribada de les tropes nacionals a Catalunya va desaparèixer la valorada ràdio en català, inclosa EAJ-15, Radio Asociación de Cataluña.

Un cop acabada la guerra i arribada la dictadura, el sistema radiofònic va convertir-se en una eina política en domini de Francisco Franco. Al 1937 es crea Radio Nacional de España, a la que, mitjançant la promulgació de la Ley de Prensa se li va atorgar el monopoli de la informació del país. La nova llei va estar en vigor fins el 1966. Aquesta situació va desembocar en la instauració de la censura, la llei així ho establí. Les ràdios no podien programar cap contingut que no fos aprovat pel poder polític. Es revisaven tots els guions i les ràdios privades estaven obligades a connectar amb Radio Nacional de España (Rne) per emetre els serveis informatius elaborats pel govern franquista i anomenats "El parte", nom derivat dels espais informatius emesos durant la guerra, anomenats "El parte de guerra". Les emissores només podien elaborar notícies comarcals o locals, sempre sota la supervisió de l'autoritat. "La censura ho controlava tot, va significar el segrest de la realitat, la ràdio sense notícies. Un silenci ensordidor que va durar quasi 40 anys", conclou Faus (2006).

Durant la dictadura van sorgir, de manera clandestina, algunes emissores que donaven veu a la militància antifranquista. És el cas de 'Radio Pirenaica', l'emissora clandestina fundada a Moscó al 1941, que es va convertir en l'únic altaveu dels vençuts a la Guerra Civil. Les famílies exiliades, els fills orfes i les vídues de la guerra, van escriure milers de cartes, escrits procedents de 33 països que van recollir els periodistes Rosario Fontova i Armand Balsebre al llibre "Las cartas de la Pirenaica. Memoria del antifranquismo".

Ahora, a Europa es desencadena la II Guerra Mundial, fet que va obligar a transformar la ràdio de la mateixa manera que havia succeït a l'Estat espanyol. La ràdio va convertir-se, també a nivell europeu, en un mitjà de propaganda política que feien servir els dos bàndols per informar dels avanços de la guerra. Sens dubte, va convertir-se en una arma poderosa que les autoritats polítiques volien vigilar i controlar.

La ràdio com a mitjà d'entreteniment

D'altra banda, el mitjà radiofònic comença a explotar la seva vessant d'entreteniment amb el sorgiment de les primeres radionovel·les. Llavors les famílies es reuneixen al voltant dels aparells de ràdio per passar temps d'oci. Aquests nous espais van tenir el seu esplendor en les dècades dels 50 i 60. En aquest enllaç trobem un fragment de la radionovel·la 'Ama Rosa', emesa a Radio Barcelona:

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/audio/Sonido4bloque1.mp3>

A partir dels anys 40 el número d'aparells receptors va augmentar considerablement i Espanya es va convertir en un dels països amb més receptors per habitant. Segons dades de la Unesco publicades a la revista 'El Correo', el 1955 hi havia un receptor per cada 90 habitants, o el que és el mateix, més de 2.700.000 aparells a tot el territori espanyol. Des del 1955, el número d'aparells de radio ha superat al de diaris venuts a tot el món. Avui, els receptors de radio arriben als 350 milions i els exemplars de diaris no arriben a 300 milions.⁷

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/pag3.html>

Arribats els anys 60, la ràdio va viure una època complicada per diversos factors, entre ells, l'arribada de la televisió. Les llars espanyoles van rebre la televisió el 1956, però no seria fins els anys 70 que el seu ús es va generalitzar de manera massiva. Un cop popularitzada la televisió, la ràdio va haver de reestructurar-se i desenvolupar les seves potencialitats.

La dècada dels anys 70 va suposar grans canvis a la societat espanyola, i de la mateixa manera, també a la ràdio. Al 1972 la Ser comença a emetre un programa informatiu en format de magazine que resultaria emblemàtic i de referència a la ràdio espanyola: 'Hora 25'. Seria el primer espai en oferir informació (amb la cobertura en directe d'esdeveniments tant importants com el cop d'Estat del 23 de febrer de 1981), esports i tertúlies.

⁷ Dades extretes de la revista 'El Correo', publicació mensual de la UNESCO per a la Educació, la Ciència i la Cultura. Setembre de 1959 (Any XII).
<http://unesdoc.unesco.org/images/0006/000666/066675so.pdf>

En les dues dècades següents, es van començar a popularitzar dispositius d'escolta personal, com el walkman o els diskettes que van contribuir a la individualització del procés de consum d'objectes culturals. Tal i com indica David García Marín a l'estudi "Podcasting y Transmedia: El Transcasting" (2016), començà d'aquesta manera una etapa en què el subjecte es configurava com a consumidor individual. El pas següent vindria inaugurat per Internet, que iniciaria una nova fase relacionada "amb el que podria etiquetar-se com a l'individu col·lectiu o l'individualisme en xarxa", un concepte desenvolupat per Barry Wellman, sociòleg i investigador de sociologia comunitària i Internet, codirector del NetLab Network.

3.2.2 El magazine radiofònic

En els darrers 30 anys la ràdio espanyola ha experimentat grans canvis que han afectat la seva gestió i el seu model de programació. Segons Manuel de la Fuente Soler (2002), professor de Comunicació Audiovisual a la Universitat de València i investigador dels mitjans de comunicació en la seva relació amb la cultura popular, l'aparició de les televisions privades, la creació de les plataformes digitals, la crisi del mercat publicitari i la conformació dels grans grups i conglomerats mediàtics (amb interessos de control en les infraestructures i en el contingut dels seus productes), són alguns dels factors que han intervingut en aquests canvis.

La tendència actual vindria per dissenyar unes graelles de programació en les que es conjuguin informació 24 hores del dia amb espais d'entreteniment que frenin el cansament per saturació d'informació. El disseny de programació i la realització dels continguts d'entreteniment de la ràdio, a banda d'algunes excepcions, els acostumen a assumir els equips des de les mateixes cadenes de ràdio, cosa que no passa a d'altres mitjans de comunicació.

De la Fuente destaca, en el seu estudi de les graelles de programació de les ràdios generalistes, la presència de grans blocs de programes, espais que poden durar sis o set hores, i que es caracteritzen per la seva estabilitat en les programacions diàries i en la versatilitat de la seva estructura i continguts. Aquests són els programes magazine.

Nereida López i Leire Gómez (2015) expliquen en la seva tesi "El magazine radiofónico: La evolución de un formato híbrido de éxito en las cadenas generalistas", que el magazine és el format més híbrid de tots i un dels originals del mitjà radiofònic. Actualment, i dins l'estil habitual de programar per blocs, el magazine és el format que s'imposa a la resta, mitjançant espais que s'allarguen en hores i conduïts per veus de reconegut prestigi i trajectòria professional. Aquest reforç de la personalització dels magazines apunten a una intenció de potenciar la marca de les emissores i a l'opció d'oferir continguts d'entreteniment i d'informació d'actualitat a l'hora.

L'estructura dels magazines és versàtil i gens rígida. En aquests programes es poden tractar gran varietat de temes sense importar el seu àmbit (des de local fins a internacional) ni el caràcter dels temes. Es poden incloure continguts esportius, entrevistes a polítics, concursos, o informació banal com poden ser els horòscops (Fuente, 2004). Amb freqüència els magazines ofereixen continguts variats però d'estructura reiterativa i coherent, habitualment dirigits per un professional amb grans capacitats comunicatives. Amb el pas del temps, s'ha convertit en el programa de ràdio per excel·lència, dotat de personalitat i estil diferencials per a les emissores.

El magazine s'ha convertit en els darrers anys en l'eix vertebral de l'oferta de la majoria de cadenes generalistes. Acostuma a emplaçar-se a les franges horàries més importants i tractar continguts d'actualitat, opinió, entreteniment i espectacle a un ritme dinàmic adaptat a l'audiència. Aquest punt, juntament amb el fet de ser un espai dirigit per un conductor "estrella", que fidelitza als oients, acompanyat d'importants equips de professionals i col·laboradors experts, converteixen el magazine en el format que compta amb la millor acceptació entre l'audiència. Cal dir que moltes vegades els col·laboradors es converteixen en personatges centrals del programa, indispensables per completar la proposta del magazine. Actualment destaquen els còmics i dobladors, que ofereixen una lectura irònica de l'actualitat i doten d'humor les diferents seccions del programa.

També cal dir que, per tots els motius exposats anteriorment, el magazine s'ha convertit en l'espai més atractiu per als anunciant a les emissores generalistes.

Audiències 2018

Segons les dades publicades a la darrera onada de l'EGM (*Estudio General de Medios*) elaborat per la *Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación* (AIMC) de l'abril de 2017 al març de 2018 a nivell espanyol, la SER manté el lideratge amb una xifra d'oients que arriba als 4.349.000 (31,8% de quota), tot i que la competència s'apropa considerablement. La Cope continua segona, apropant-se als 3 milions d'oients diaris (21,2% de l'audiència), i Onda Cero és la tercera més escoltada, a prop dels dos milions d'oients (13% de share). Rne (Radio Nacional de España) es situa en quarta posició, i en cinquena Rac1, la primera ràdio autonòmica en número d'oients.

Tot i la importància de la ràdio generalista, que omple de continguts les graelles radiofòniques, la ràdio musical continua sent la ràdio temàtica escollida per la majoria dels oients cada dia, posicionant en les primers llocs les cadenes emblemàtiques de la ràdio fórmula: Los 40, Dial, Cadena 100, Europa Fm, Rock Fm, Kiss Fm... etc.

En quant als programes més escoltats, 'Hoy por Hoy' de la Ser, és el programa més seguit, tot i la caiguda d'audiència aquesta temporada. El programa presentat per Carlos Herrera a la Cope ha fet rècord d'audiència i l'ha situat en segona posició per darrere del programa de la Ser. En tercera posició, 'Más de uno' d'Onda Cero, conduït per Carles Alsina i Juan Ramón Lucas, que guanya més de 55.000 seguidors. Aquest últim és el programa matinal que més ha crescut la temporada actual.

A continuació fem un breu repàs pels programes amb més seguidors segons les seves franges horàries:

Matinals de dilluns a divendres:

Hoy por hoy (Cadena Ser)	2.871.000 oients diaris
Herrera en Cope (Cadena Cope)	2.174.000 oients diaris
Más de uno (Onda Cero)	1.300.000 oients diaris

Vespertins de dilluns a divendres:

La Ventana (Cadena Ser)	842.000 oients diaris
Julia en la Onda (Onda Cero)	540.000 oients diaris
La tarde (Cadena Cope)	530.000 oients diaris

Nocturns de dilluns a divendres:

Hora 25 (Cadena Ser)	1.009.000 oients diaris
La linterna (Cadena Cope)	700.000 oients diaris
La Brújula (Onda Cero)	427.000 oients diaris

Caps de setmana:

A vivir que son dos días (Cadena Ser)	1.850.000 oients de mitjana
Fin de semana (Cadena Cope)	783.000 oients de mitjana
Por fin no es lunes (Onda Cero)	707.000 oients de mitjana

Com podem comprovar, els magazines radiofònics aglutinen la major part de l'audiència de les principals cadenes de ràdio generalistes, amb milions d'oients cada dia.

3.2.2.1 Gèneres híbrids: *Info-show*, *talk-show* i *magazine*

Si comparem el magazine amb altres formats audiovisuals híbrids que també ofereixen continguts heterogenis, l'*Info-Show* i el *Talk-show*, trobem algunes diferències, tal i com assenyalen López i Gómez (2015).

Destaca la rellevància de l'actualitat informativa i el tractament de temes d'interès general en el magazine, per davant de la selecció de temes per interès social o comercial que predomina als *Talk-Show* i *Info-Show*. L'Editorial

també és un punt diferencial del magazine, protagonitzat pel personatge que identifica l'espai radiofònic. Un tercer punt de diferència important del magazine és el seu objectiu de recerca de credibilitat i confiança per part del públic, amb un estil més formal que als dos gèneres comparats. Finalment, també destaca la participació de l'audiència en els magazines, aspecte que no té perquè donar-se als *Info-shows* i *Talk-shows*.

3.2.3 De la ràdio al podcasting

Segons dades extretes de l'Estudi General de Mitjans (EGM), l'evolució de l'ús d'Internet ha tingut un augment progressiu constant des de finals de la dècada dels 90.⁸ És per aquest motiu que els mitjans de comunicació radiofònics estan trobant a Internet una opció interessant per fer difusió dels seus programes o espais.

En aquest punt resulta necessari aportar una definició del concepte de *podcast*. Segons l'*Oxford Dictionaries* (la Real Academia Española (RAE) no recull el concepte actualment), el *podcast* és un arxiu audiovisual, de ràdio o de televisió, que un usuari pot descarregar d'Internet i escoltar-la tant a un ordinador com a un reproductor portàtil. El *podcasting* és l'acte de distribuir els *podcasts* per Internet. Des del procés de crear la gravació fins a fer-la disponible en un format adequat a la seva reproducció.

Segons apuntava De la Fuente (2004), els canvis més estimulants vindrien plantejats pels nous reptes de la ràdio digital. Llavors, els casos de ràdio per Internet tenien encara una limitada repercussió en el panorama comunicatiu, comparat amb la resta de mitjans de suport tradicional. Els grans grups tot just començaven a preparar-se per afrontar aquests reptes, ja que existia poca demanda en aquest mercat incipient.

Actualment, però, la repercussió ha arribat a un punt en què la Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación (AIMC) ja estudia el consum de ràdio per internet. La radio online continua creixent de manera

⁸ Resum general de resultats 'Estudio General de Medios' (EGM). Abril 2017 a abril 2018. <http://www.aimc.es/aimc-c0nt3nt/uploads/2018/04/resumegm118.pdf>

molt important respecte a la ràdio FM. En una primera aproximació, l'EGM (Estudio General de Medios) va apuntar que al 2017 el consum de *podcast* havia augmentat fins els 384.000 seguidors, tot i que la gran majoria de gent que escolta la ràdio ho fa per Freqüència Modulada (FM), 21.628.000 dels 23.628.000 oients a la darrera onada del 2017. L'EGM ja va apuntar llavors que la corba de consum de ràdio a través d'*streaming* ja tenia la mateixa forma que la corba de consum total de ràdio.

Per entendre aquesta tendència progressiva del *podcasting* cal fer una lectura de la nova realitat del mitjà radiofònic. L'arribada d'Internet provocà una reconfiguració de la ràdio. En una primera fase, els operadors radiofònics s'introduïren a la xarxa per ampliar la seva base de transmissió i emetre també online via *streaming*.

En una segona fase, els portals van començar a sofisticar els serveis que oferien i van començar a enriquir les plataformes web amb objectes informatius (imatges, infografies, possibilitat de comentaris...) que complementaven la informació que oferien per *streaming*. Paral·lelament a aquest moment, i aprofitant la millora dels serveis de banda ampla, i la popularització i arribada massiva d'Internet a les llars, inicien les seves trajectòries diferents emissores sense suport hertzià, dissenyades per emetre exclusivament online, aprofitant la facilitat tecnològica que permet el suport digital i el seu baix cost en comparació amb les complexes instal·lacions que requereixen les emissores tradicionals.

Tal i com explica David García Marín al seu estudi "*podcasting* y Transmedia: El Transcasting" (2016) "arribats a aquest punt, la ràdio per Internet dona un pas més en l'aparició del *podcasting*: l'empaquetat de programes, és a dir, la creació de menús ubicats en portals Web on s'allotgen els continguts que les emissores han emès prèviament amb l'objectiu de permetre escoltar-los de mode asíncron o descarregar-los".

Segons expressa Cebrián Herreros (2001: 72) "l'empaquetat de programes aporta major capacitat selectiva a l'audiència i transforma la ràdio: d'un mitjà fugaç es passa a un mitjà d'oferta permanent amb capacitat per a la

repetició i, en conseqüència, (...) per escollir el moment i el lloc d'audició amb independència de l'organització programàtica que hagi proposat l'emissora".

S'iniciaren d'aquesta manera els serveis de ràdio online a la carta. La seva característica fonamental és la possibilitat d'escollir de manera personalitzada una graella de programació en funció dels gustos i interessos de l'usuari. Aquest caràcter incrementa el nivell de control per part del consumidor de ràdio i la interactivitat amb el mitjà.

Segons indica García Marín (2016) l'evolució d'aquests processos no es podria entendre sense l'esclat del fenomen *blogging*. Tal i com comenta l'investigador, molts blogs van començar a incorporar elements d'àudio, procés que es pot considerar la gènesi del *podcasting*.

4. Públic Objectiu

El públic objectiu al que està destinat l'espai radiofònic que sorgeix d'aquest Treball Final de Grau és molt clar, tot i que pot semblar molt ampli.

En primer lloc, el públic objectiu principal són homes i dones amb fills. Pares i mares amb nadons o nens menors d'edat. Aquest ventall ampli s'entén perquè els temes tractats al programa vindrien donats des de temes relacionats amb els primers dies de vida dels nadons, fins a l'adolescència dels fills.

En segon lloc, cal recalcar que 'Súper Poders' tractarà d'esdevenir un espai interessant per a la resta dels membres de la família, ja que la idea és donar veu a tots ells, mitjançant seccions adaptades a fer-los protagonistes d'alguna manera. Així doncs, els avis, tiets... també formen part del públic objectiu d'aquest programa.

Finalment, el tercer grup que forma part del públic objectiu del 'Súper Poders' és el col·lectiu professional dedicat a treballar amb nens, ja sigui de l'àmbit de la salut o la docència, entre d'altres.

5. Metodologia

La metodologia que s'ha fet servir per portar a terme aquest Treball de Final de Grau ha estat, d'una banda, la investigació d'informació veraç, mitjançant les fonts documentals fiables, per posteriorment, elaborar i redactar, tant el marc teòric, com el guió del programa.

Aquesta recopilació d'informació s'ha realitzat a través de diferents fonts, documentals i personals, per contextualitzar els elements principals del tema que tracta el treball, paternitat, salut i criança.

En primer lloc, s'ha realitzat una documentació a través d'exemplars de llibres i de portals de recerca a través d'Internet. S'han buscat exemplars documentals referents al tema que ocupa el treball i s'ha portat a terme una recerca de notícies, blogs i opinions de persones de diferents edats i nacionalitats. En aquesta part de la investigació també es fa un repàs sobre la part legislativa i la política actual a nivell nacional.

D'altra banda, s'ha contactat amb experts en diferents àmbits relacionats amb l'educació, la psicologia, la sociologia, la salut i la nutrició amb l'objectiu de conèixer l'opinió de diferents especialistes en el focus d'estudi del treball.

En tercer lloc, s'ha portat a terme un *Benchmarking*, o estudi de la programació existent en el mitjà radiofònic sobre el tema de la paternitat i l'educació, les propostes que, al llarg de la història de la ràdio nacional i a través de les noves vies de difusió, han treballat aquests temes. Es farà una especial menció a un magazine radiofònic que durant quatre temporades va tractar el tema de l'educació i la criança a Catalunya Ràdio: 'Eduqueu les criatures', del periodista Carles Capdevila. El programa del desaparegut Capdevila esdevindrà el major referent per al 'nadó Súper Poders'.

Finalment s'ha portat a terme una anàlisi de la informació recollida i a l'extracció d'unes conclusions sobre la investigació portada a terme, on reflexionarem sobre si s'ha donat resposta als objectius plantejats als inicis del treball.

Per portar a terme una investigació completa s'ha portat a terme un anàlisi qualitatiu i quantitatiu, per tal de conèixer la realitat de manera completa.

5.1. Metodologia quantitativa

El mètode d'investigació quantitativa és aquell pel qual s'aconsegueix recollir informació mitjançant l'observació de documentació, blogs, articles, aspectes legislatius... i es recullen i analitzen per fonamentar la base teòrica sobre la qual treballar el projecte de 'Súper Poders'.

En primer lloc s'ha portat a terme una investigació documental, amb la lectura d'alguns llibres, articles periodístics, tesis i treballs de grau o postgrau realitzats per professionals de la comunicació, de la investigació o de la criança i la paternitat, en totes les seves vessants.

Especialment caldria destacar la lectura d'alguns d'aquests treballs, per resultar molt enriquidors en la part documental d'aquest treball:

El llibre "Història de la infància" ("The History of childhood") (1994) de Lloyd de Mause, un influent pensador social, ha aportat a aquest treball una perspectiva aclaridora del concepte de criança al llarg de la història de la humanitat.

El treball "Concepciones sobre la crianza: El pensamiento de madres y padres de familia" (2006), dels mexicans Rodrigo, Ortale, Sanjurjo i altres, ha estat un document molt interessant per constituir una mirada cap a la responsabilitat dels progenitors com a principals actors en la criança, i per tant en relació amb el benestar i el desenvolupament de les famílies.

L'article 27 de la Constitució Espanyola ha estat un dels documents bàsics en la realització de la base teòrica. D'aquesta part de la Constitució s'extreu la part legislativa relacionada amb els drets i deures fonamentals i de les llibertats públiques de les famílies espanyoles. En aquest cas s'ha revisat la informació reeditada pel Parlament de Catalunya l'any 2012.

La tesi "Nodrizas y tratados de pediatría en el Madrid del setecientos" (2015) de la Josefina Méndez Vázquez, és un document indispensable per entendre alguns aspectes de gran rellevància en la història de la criança relacionats amb la lactància, tant a nivell fisiològic com psicològic. Es destaca especialment ja que lactància és el tema que ocuparà el programa pilot

presentat en aquest projecte; algunes parts del guió les extraurem d'aquest document.

El llibre “Desarrollo psicológico de las nuevas estructuras familiares” (2010) d'Alfredo Oliva, apropa una visió diferent del que havia trobat anteriorment en quant al concepte de família. En aquest cas l'estudi de la família es relaciona amb el seu context socioeconòmic i polític, i es profunditza sobre les iniciatives que han de dirigir a les noves estructures de família en la seva tasca educativa.

Finalment cal destacar el llibre “Disciplina positiva y neuropsicoeducación” (2017) de la mestra Marisa Moya. La lectura d'aquest treball sobre el poder de les relacions humanes, sobre la que l'autora anomena “revolució mental” en relació amb l'experiència de ser pares, ha estat molt profitosa. D'alguna manera ha aportat una via més emocional, proveint aquest treball d'algunes visions innovadores sobre noves destreses i habilitats cognitives i emocionals dirigides cap a una nova proposta de criança afectiva que promou profunds canvis socials.

A més, avui dia trobem a Internet una font inesgotable de documentació sobre la història de la criança i les noves tendències en el món de la paternitat. És important recalcar l'imprescindible treball de filtre per destriar alguns espais que resultaven interessants en aparença, però resultaven desposseir de credibilitat o autenticitat.

Una de les webs que més s'han consultat en la realització d'aquest treball i de les idees que es plasmaran en el guió del programa, ha estat la web www.crianzarespetuosa.com, una plataforma creada per l'escriptora i conferenciant libanesa Louma Sader, qui viu actualment a Barcelona, des d'on edita aquesta web i alguns d'altres espais relacionats amb la maternitat i paternitat respectuoses, com la també consultada www.amormaternal.com

En segon lloc, volem distingir una segona plataforma online, la *Enciclopedia sobre el Desarrollo de la Primera Infancia*, un recurs online amb un recull extens de coneixements científics en relació amb l'educació, la salut i la nutrició dels infants, l'embaràs, la família, i d'altres temes, produït pel *Centre d'excellence*

*pour le développemeny des jeunes enfants*⁹ on hem trobat articles interessants com l'escrit per Jay Belsky, de la Universitat de Califòrnia (EUA): "Determinantes Socio-Contextuales de los Estilos de Crianza" (2014).

Finalment, accentuarem la importància de webs com www.e-lactancia.org, un projecte de l'Asociación para la Promoción e Investigación científica y cultural de la Lactancia Materna (APILAM). Es tracta d'una plataforma reconeguda per diferents acadèmies de Medicina internacionals, la Humanización de la Asistencia al Nacimiento y la Lactancia (IHAN) d'UNICEF, l'Asociación Española de Bancos de Leche Humana, l'Academy of Breastfeeding Medicine dels Estats Units, entre molts d'altres organismes. És la major base de dades espanyola (amb a prop de 25.000 termes consultables) sobre productes i marques comercials en relació amb la seva compatibilitat amb la lactància materna.

5.2. Metodologia qualitativa

En aquest apartat es recull la tasca relacional duta a terme abans o durant la realització d'aquest TFG. Abans de prendre la decisió de realitzar un projecte sobre el tema de la criança, ja s'havien portat a terme diferents contactes amb professionals, en aquest cas per motius personals i també professionals. Aquests contactes han realitzat o publicat entrevistes i reportatges amb interessants aportacions per a aquest Treball de Final de Grau.

Gràcies a diferents converses que s'han mantingut amb aquests contactes s'ha aconseguit recollir informacions i opinions profitoses per a la construcció de les idees principals del programa. Es tracta de persones a les que s'ha entrevistat de manera exploratòria per tal de comprovar quina visió i experiència podien aportar al projecte.

- Sergio Villanueva, psicòleg de família del CAP del Carrer Major de Santa Coloma de Gramenet, és un professional amb el que hem tingut un

⁹ La versió en espanyol del document realitzat pel Centre d'excellence pour le développemeny des jeunes enfants "Enciclopedia sobre el Desarrollo de la Primera Infancia" el podem trobar a <http://www.encyclopedia-infantes.com>

contacte previ a la realització d'aquest projecte. Gràcies a la seva col·laboració vam fer una entrevista sobre els casos de "balena blava" publicada al Diari de Santa Coloma amb algunes interessants reflexions i recomanacions per evitar els casos de ciberassetjament.

- Laura Montero, llevadora i assessora de lactància a diferents grups de la comarca del Barcelonès, ens ha ofert una visió molt valuosa gràcies a la seva extensa experiència sobre la situació actual d'aquests tipus de grups d'ajut a la lactància materna. Els indicadors i les experiències que ha anat aportant encaixen molt bé amb la idea del programa pilot del Súper Poders que es presentarà juntament a aquest treball teòric. Per aquest motiu hem convidat a la Laura a que participi en la gravació del primer capítol.
- Soraya Dieguez, llevadora de l'Hospital Sant Joan de Déu, és una persona formada en el part natural respectat i les seves diferents fórmules (a l'aigua, a casa...). Ha participat a diferents congressos i estudis de diferents organismes, amb la publicació de tesis com "Elección Parto Natural: Características de las mujeres y resultados perinatales" del I Congrés d'Àmbit Nacional de l'Associació Comares Comunitat Valenciana (ACCV), o "Efectividad del extracto de hoja de frambueso en la estimulación del parto.
- Elisenda Camps és una periodista amb una extensa trajectòria professional. És la directora d'un dels programes de ràdio més veterans de RAC1, "Tot és possible". Coach i instructora en Mindfulness, pot oferir una experiència molt profitosa en diverses temàtiques, com la meditació, l'alimentació conscient i l'aplicació pràctica dels seus mètodes en la vida moderna i en relació amb els aspectes familiars. També dirigeix sessions de Networking per a dones i esdeveniments empresarials de tot tipus. Gràcies a la bona relació mantinguda a les pràctiques empresarials del Grau de Periodisme portades a terme al seu programa de RAC1, l'Elisenda s'ha proposat per col·laborar en el programa, realitzant una píndola pròpia sobre "Mindfulness per a pares" que s'inclourà al programa pilot del Súper Poders. Ha portat a terme articles interessants en relació amb l'educació i la criança, com

aquest: “Mindfulness i escola: Un espai on aprendre a aprendre”:
<https://www.elisendacamps.com/single-post/2017/10/09/Mindfulness-y-escuela-un-espacio-donde-aprender-a-aprender>

Els col·laboradors que, de manera regular col·laboraran o formaran part del programa, en el cas de tenir continuïtat, són:

- Soraya Dieguez, infermera i llevadora assistent en parts a Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona. Especialista en parts respectats i en atenció a dones immigrants.
- Laura Montero, llevadora de l'ASSIR de Santa Coloma de Gramenet i assessora de grups de lactància de la província de Barcelona.
- Elisenda Camps, periodista i coach, directora del programa *Tot és Possible* a RAC1 i conferenciant sobre *Mindfulness*.
- Sergio Villanueva, psicòleg de família al CAP del Carrer Major de Santa Coloma de Gramenet (Barcelona).
- Eduard Rost, ginecòleg Hospital Universitari Sagrat Cor (Barcelona) especialista en patologies relacionades amb l'embaràs i el part.
- Josep Molas, psicòleg psicoterapeuta, col·legiat 21.456, amb consulta a la ciutat de Vic i expert en Teràpia Racional Emotiva Conductual i addiccions.

Els col·laboradors que finalment han estat presents en la gravació del directe del programa pilot, el divendres dia 18 de maig de 2018, són:

- Soraya Dieguez, infermera i llevadora assistent en parts a Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona. Especialista en parts respectats, parts a l'aigua i en atenció a dones immigrants.
- Glòria Bernet, assessora de lactància del grup “Mares de Llet”, amb activitats a Vic i presència a tota la comarca d'Osona.
- Josep Molas, psicòleg psicoterapeuta, col·legiat 21.456, amb consulta a la ciutat de Vic i expert en Teràpia Racional Emotiva Conductual i addiccions.

5.3. Benchmarking

Per tal de tancar la metodologia utilitzada en aquest Treball de Fi de Grau, en aquest punt presentarem una perspectiva de l'oferta en espais radiofònics o de *podcasting* que tinguin relació amb el tema central d'aquest projecte, per tal de poder extreure aquells aspectes que ens resultin interessants i aplicar-los al programa 'Súper Poders' i fer-lo d'aquesta manera més competitiu.

Es tracta d'un estudi de la programació existent i comparatiu entre les diferents opcions reals actuals o que han format part de les graelles generalistes de la ràdio a l'Estat espanyol. Un cop realitzada la recerca, seleccionarem les millors pràctiques, o modificarem aquelles que ens semblen interessants i innovadores però no acaben d'encaixar. L'objectiu és fer fort el projecte en el mercat actual.

De la mateixa manera, també s'han trobat alguns productes que no encaixen amb el que ens plantejem per al nostre programa, i per tant volem obviar o solucionar d'alguna manera en el projecte de 'Súper Poders'.

"**Eduqueu les Criatures**", del periodista Carles Capdevila, és el principal referent d'aquest projecte. Es tracta d'un programa de ràdio que va estar en antena a Catalunya Ràdio durant quatre temporades. Un total de 200 programes en què es van tractar gran part de les temàtiques que nosaltres ens plantejem per al 'Súper Poders', com és la conciliació, l'embaràs, l'educació dels petits, el part, l'adolescència, les patologies infantils, i un llarg etcètera. Però "Eduqueu les criatures" té un punt important que ens ha encisat i que ens agradaria compartir al nostre programa: Transmetre els missatges amb bon sentit de l'humor. D'una manera planera i propera. Aquests dos aspectes, el de la temàtica i el del tractament de la informació, són els que voldrem aplicar al projecte 'Súper Poders'. També compartiríem la idea del temps del programa, ja que el nostre magazine està pensat per realitzar-se en uns 55 – 60 minuts.

<http://www.ccma.cat/catràdio/Eduqueu-les-criatures/fitxa-programa/938/>

Un altre espai radiofònic molt interessant i relacionat amb la temàtica que ens ocupa és "**Escuela de padres**" dirigit per Amaya Prieto a Radio5 de Rne (Radio

Nacional de España). Es tracta d'un programa, ja fóra d'emissió, en què destaquem la naturalitat en el tractament dels temes que, a priori, poden ser complexos, com és la mort, l'assetjament infantil o la violència. Aquesta naturalitat ens sembla que pot ser percebuda d'una manera molt positiva per part de l'audiència, i per tant, tractarem d'incorporar-la al 'Súper Poders'. L'estructura del programa és força atractiva, té una entradeta realitzada per una veu de nen petit i tot seguit una breu "editorial" de la conductora del programa introduint el tema de cada capítol. Aquesta estructura inicial també ens sembla un inici factible per al nostre programa. Existeixen també altres aspectes atractius a "Escuela de Padres" que ens agradaria reflectir d'alguna manera a 'Súper Poders', com és la secció de recomanacions de llibres i documentals que van oferir en algun programa. Ens ho plantejem com a un espai cultural, amb una selecció de músiques o pel·lícules que tinguin relació amb cada capítol. Un altre matís significatiu que ja ens plantejàvem oferir al programa i que hem comprovat que es portava a terme a "Escuela de Padres" és la dedicació d'algun espai del programa a la difusió de projectes d'emprenedoria relacionats amb la pedagogia o la salut dels infants. Això es podria traduir amb alguna breu entrevista als ideòlegs o creadors d'aquests projectes, per tal que poguessin explicar-lo al 'Súper Poders'. Finalment, un altre punt en comú que ens resulta fonamental és l'obertura de vies de comunicació amb l'audiència, per tal de poder rebre missatges dels oients i començar a nodrir la secció de respostes a l'audiència que podríem desenvolupar en un futur.

<http://www.rtve.es/alcarta/audios/escuela-de-padres-en-r5/>

Al magazine de RAC1 '**Tot és Possible**' el col·laborador Borja Vilaseca, escriptor, conferenciant i emprenedor de projectes orientats a la transformació personal, ofereix una secció on, en diverses ocasions, han tractat temes relacionats amb la criança dels infants. El passat mes de febrer, i en resposta a la iniciativa "Conversaciones filosóficas para suscriptores" que va iniciar Vilaseca al mes de gener, van sorgir alguns capítols dedicats als assumptes familiars, que posteriorment es van pujar a la plataforma de *podcasting* Ivoox. Un exemple va ser la secció "La paternidad inconsciente" en què es va parlar de la llibertat d'elecció de ser pares, el respecte a les diferents decisions dels progenitors en

l'educació dels seus fills i l'equilibri emocional de les famílies.
https://www.ivoox.com/paternidad-insconsciente-audios-mp3_rf_23670779_1.html

A un altre capítol, anomenat "Aceptar a la familia, dejar a la pareja y educar a los hijos", el conferenciant exposa experiències pròpies donant resposta als missatges dels seus subscriptors. Aquest és el punt que voldríem incorporar al programa. Des del principi ens resultava interessant dedicar una part del magazine a respondre consultes dels oients, i que d'alguna manera fossin els veritables protagonistes del projecte. El fet de no tenir audiència en un primer moment, fa impossible oferir una secció d'aquest tipus en el programa pilot del 'Súper Poders', però ens plantegem donar resposta a potencials consultes habituals de l'audiència mitjançant la concreció de temes rellevants i recurrents proposats pels experts que col·laboraran al programa. L'estructura i la forma de la secció del Borja Vilaseca no és interessant per al nostre projecte, ja que tractarem d'oferir un espai radiofònic dinàmic, actiu i enèrgic, i en el seu cas trobem una conversa tranquil·la i unidireccional, sense músiques de fons o de separació, ni la participació de diferents col·laboradors.

"Universidad de Padres" és un consultori dirigit pel filòsof i professor José Antonio Marina, inclòs de manera setmanal al magazine matinal "Más de Uno" d'Onda Cero. És un espai d'uns 20 minuts en què Carlos Alsina i Juan Ramon Lucas, conductors del programa, donen la benvinguda al consultor i dialoguen amb ell per tal de facilitar el desenvolupament dels temes de cada capítol. Un aspecte interessant de la secció és que inclou fragments de pel·lícules per introduir temes. Per exemple, en aquest cas s'introdueix el tema de l'adolescència (assumpte central de la secció de Marina) amb un fragment de pel·lícula introduït al minut 03:50.

www.ondacero.es/programas/mas-de-uno/audios-podcast/universidad-de-padres/universidad-de-padres-como-conectamos-con-nuestros-hijos-adolescentes_201510075614ee264beb28842b1123fc.html

L'estructura de la secció no ens interessa especialment, només la part dialogada entre els conductors del matinal i el director de la secció, que afegeix dinamisme gràcies a la conversa. Si només existís una exposició per part del filòsof, la secció resultaria avorrida i pesada. Finalment, hem trobat

una idea que pot ser profitosa, la d'incloure un espai de comunicació amb professionals, i no només amb l'audiència, ja que d'aquest espai poden sorgir temes interessants per a aquest col·lectiu, que ens plantejem com a part del públic objectiu del programa.

<http://www.ondacero.es/programas/mas-de-uno/audios-podcast/universidad-de-padres/>

A les graelles de ràdio generalistes espanyoles no hem trobat un altre programa o secció que s'apropi tant a la idea del 'Súper Poders' com és "l'Eduqueu les criatures". Sí que hem trobat força magazines radiofònics espanyols on es tracten temes relacionats amb la paternitat mitjançant seccions o píndoles. Es pot dir que gairebé a tots ells s'han tractat o s'han debatut informacions en relació al fet de ser pares, tant a les cadenes públiques com les privades, però no existeixen al'Estad d'altres programes dedicats íntegrament a la paternitat, a part del "Eduqueu les criatures".

Després de la recerca a les graelles de ràdio i comprovar que no existeix una oferta d'espais íntegres destinats a parlar d'educació i criança dels infants, hem portat a terme una recerca a plataformes de *podcasting*, on sí existeixen projectes que tenen com a tema central l'educació i criança dels fills:

"Buenos días Madresfera" és un programa realitzat de dilluns a divendres i pujat a la plataforma Ivoox gràcies a la cooperació d'una comunitat de bloggers de família. Dirigit i presentat per Mónica de la Fuente, durant els més de 400 programes gravats han tractat temes generals relacionats amb la criança com l'alimentació, l'embaràs, la salut, l'urbanisme en relació amb els infants... Té un to molt informal i una qualitat de so força millorable. Té sintonia d'entrada i a partir de llavors és una conversa parlada sense música de fons, principalment per part de la presentadora i amb alguna intervenció puntual d'algun company. Per exemple existeix una secció anomenada "Agenda" en què es proposen alguns esdeveniments que poden ser interessants per a les famílies. Tot i així, la norma és que el programa es desenvolupi com a un monòleg en què es tracta el tema de cada capítol principalment només per part de la presentadora. Comparteixen el programa en directe per *Facebook Live*, i a

través de l'aplicació *Spreacker Podcast*, des d'on es convida a la participació dels oients. En ocasions ocupen gran part del programa en saludar els oients connectats a *Facebook Live* o a l'aplicació, o a comentar aspectes de la seva vida personal.

De "Buenos días Madresfera" hi ha un aspecte que pot resultar aplicable al nostre projecte: la proximitat i la interacció amb els oients. El fet de disposar de xarxes socials o altres plataformes on els oients puguin interactuar ens resulta interessant.

https://www.ivoox.com/podcast-buenos-dias-madresfera_sq_f1321411_1.html

"Crianza Pacífica" és un *podcast* ubicat també a la plataforma Ivoox, que es publica tots els diumenges. La seva creadora és Laura Mascaró, una *blogger* que va iniciar el projecte "la criança pacífica" mitjançant l'escriptura d'articles que publicava al seu blog i xarxes socials. Actualment, "La Crianza Pacífica" és un projecte atemporal, no tracta temes d'actualitat, sinó aspectes relacionats amb la criança que no tenen caducitat. D'altra banda, el to del programa és cordial i tranquil, i cerca que l'oient reflexioni sobre els temes tractats. Laura Mascaró també puja els programes a la seva pàgina de Facebook i canal de Youtube. Tot i ser un *podcast* realitzat amb eines limitades, és un projecte més professional que les anteriors propostes de *podcasting*. Té un guió concret, delimitat i que es repeteix en cada capítol. Aquesta estructura repetitiva també la farem servir al "Súper Poders", ja que fa que l'audiència identifiqui el programa, i provoca una necessitat en els oients d'escoltar els propers capítols.

https://www.ivoox.com/podcast-crianza-pacifica_sq_f1490434_1.html

"Escuela de padres" és un programa radiofònic diari i vespertí de *Vaughan Radio Madrid* (100.4 FM) que es publica també a la plataforma de *podcasting* Ivoox. Dirigit i presentat per Helena López Casares, especialista en intel·ligència emocional i lideratge, "Escuela de padres" tracta temes que tenen a veure amb el desenvolupament dels nens, l'educació, les conductes habituals i la resolució de conflictes. Compta amb col·laboradors experts i d'altres convidats que aporten testimonis d'experiències pròpies. L'audiència del programa pot participar proposant temes i traslladant consultes a través del compte de

Twitter @helenacasares. A diferència de la resta de *podcasts* proposats en aquest *Benchmarking*, "Escuela de padres" té les característiques estructurals més semblants a un magazine radiofònic tradicional com entenem el nostre programa, i és més professional, tant en els aspectes tècnics com en el seu contingut. Permeten la participació telefònica de l'audiència, i d'aquesta manera, juntament amb la participació des del compte de Twitter, tracten de fidelitzar-los. Aquest punt és el que podríem aplicar al "Súper Poders" ja que creiem i apostem per la relació directa amb l'audiència, un cop establerta.

https://www.ivoox.com/podcast-escuela-padres_sq_f131974_1.html

5.3.1 Reflexió i conclusions del Benchmarking

Un cop fet l'estudi de la programació, hem extret algunes conclusions:

- Les ràdios generalistes actualment no donen espai als temes relacionats amb criança i l'educació dels infants.
- Les opcions que trobem a les ràdios generalistes són espais inclosos a d'altres programes, en general, seccions concretes a magazines radiofònics en què un col·laborador presenta un tema determinat relacionat amb l'educació, la criança, o algun fet noticiable.
- Hem trobat molta més oferta sobre el tema als *podcast* que als espais radiofònics de l'estat espanyol.
- A nivell radiofònic, el format que s'assembla més a la nostra idea i proposa més aspectes interessants per al nostre projecte és "Eduqueu les criatures".
- Els consultoris i seccions inclosos a d'altres espais no ens interessen com a tal, excepte els continguts. El "Súper Poders" està pensat com a programa radiofònic propi i l'estructura d'aquestes seccions comentades no ens interessa.
- En quant als programes de ràdio analitzats, "Eduqueu les criatures" és la opció que més ens serveix, tant per forma com per contingut del programa. En quant a les opcions de *podcast*, el projecte del que podem extreure més idees és "Buenos días Madresfera", perquè, tot i

detectar alguns aspectes millorables en la proposta, el contingut del podcast s'assimila molt al que pensem que podem aportar des del "Súper Poders": Actualitat, divulgació, opinió, resolució de consultes i interacció amb el públic.

- El nostre programa està pensat per difondre'l a través de la ràdio, però, segons el que hem comprovat, el *podcast* és una sortida molt viable per al nostre projecte.

6. Guió i disseny del projecte

En aquest apartat s'expliquen els diferents aspectes i recursos, tant tècnics com personals, que han convertit el projecte "Súper Poders" en una realitat.

Recursos tècnics

En quant als aspectes tècnics necessaris per a l'elaboració i realització del programa "Súper Poders" trobem:

- Creació de les diferents seccions que volíem que formessin el programa.
- Recerca i adequació de continguts interessants pel projecte.
- Recerca de sintonies, músiques i separadors que s'ajustessin a la idea de programa que volíem portar a terme. Gestió de la llicència per fer servir el track "Back To Memphis" de la plataforma www.kongamusic.com
- Recerca de fragments de pel·lícules o documentals per iniciar alguns temes o seccions.
- Elaboració d'escaleta i guió aproximats en treball conjunt amb els convidats que participaran en la gravació en directe.
- Sol·licitud de reserva d'estudi de ràdio per a la gravació del programa.
- Preparació del programa prèvia a la gravació.

Recursos humans

En l'elaboració del projecte hem rebut la col·laboració de diferents persones que han aportat una tasca prèvia per dotar de contingut o forma al projecte:

- Marc Gasau: Dissenyador gràfic que ha donat suport en la creació de la imatge gràfica i corporativa del programa 'Súper Poders'. Es contacta amb ell per una relació laboral de molts anys i una afeció personal. El professional es proposa per donar aquest suport en la creació de la imatge del programa. Es porta a terme la creació de diferents logos de 'Súper Poders' que reflecteixin la idea i esperit del programa.

Després de dues sessions de treball, es porta a terme la selecció de dos logos que poden representar fidelment la idea que es vol transmetre. Aquestes dues imatges són:

Finalment apostem per la segona opció i creem dues versions més d'aquest mateix logo, per fer servir a diferents plataformes que es crearien pel projecte:

- Arnau Costa: El tècnic Superior en So i Llicenciat en Comunicació Audiovisual a la Universitat de Vic, a més de responsabilitzar-se de la part tècnica en la gravació del programa pilot del "Súper Poders", ha realitzat la locució dels indicatius que hem utilitzat.

Difusió

El programa "Súper Poders" estava pensat des dels inicis per emetre des de les ràdios generalistes catalanes. Un cop gravat el programa es portarà a terme una sèrie de contactes amb diferents emissores per comprovar l'interès que pot generar.

A l'espera de la resposta de les citades emissores de ràdio, ens plantejem la difusió del programa mitjançant la creació d'un compte d'Ivoox amb el nom de "Súper Poders", on pujarem el capítol gravat i els posteriors capítols, per tal de facilitar la seva descàrrega i reproducció als potencials oients del programa.

Som conscients que la difusió del programa, ja sigui a través de la ràdio o de les plataformes de *podcasting*, requereix de la creació de diferents perfils a les xarxes socials. Per aquest motiu es crearien els perfils a Facebook i Twitter, amb l'objectiu de donar continuïtat al projecte. Aquesta continuïtat s'assoliria mitjançant l'anunci dels nous capítols pujats a Ivoox, la publicació de recursos pels oients, de fragments del programa (com per exemple la píndola sobre *Mindfulness* de l'Elisenda Camps) i sobretot per permetre la interactivitat amb el públic.

Aquests perfils d'Ivoox i de xarxes socials del "Súper Poders" tindrien les imatges creades en aquest projecte i explicades en el punt anterior.

Escaleta i guió del programa

Un cop establertes les relacions, tancades les col·laboracions i preparats els continguts, es van endreçar les idees treballades amb els col·laboradors durant els mesos que hem treballat el projecte.

Després de concretar les seccions i els objectius que volíem assolir en la realització del programa pilot, es va portar a terme l'escaleta i el guió del programa:

Escaleta

1ª HORA	TÈCNIC	A L'ESTUDI
15:00:00	BACK TO MEMPHIS	
15:00:20	INDICATIU 1	
15:00:39	BACK TO MEMPHIS	INTRO I PRESENTACIO
15:03:00	SHEER	NOTÍCIES
15:16:00	RETRO	REFLEXIÓ JOSEP MOLAS
15:23:00	RETRO	TIPUS DE PARTS
15:30:00	YOUTUBE DOCUMENTAL	
16:32:00	RETRO	LACTÀNCIA MATERNA
16:47:00	INDICATIU 2	
16:48:00	BRAIN TRUST	APP 1
16:50:00	YOUTUBE JOC	
16:52:00	BRAIN TRUST	APP 2
16:54:00	DIRTY MAC	
16:54:06	INDICATIU 3	
16:54:10	CAPSULA ELISENDA	
16:58:40	BACK TO MEMPHIS	COMIAT

Guió

SÚPER PODERS CAPÍTOL 1

11 de maig de 2018

PP SINTO PRAL - BACK TO MEMPHIS

INDICATIU ENTRADA

Pilar: Bona tarda a tots i a totes, i benvinguts al Súper Poders capítol 1.

Avui divendres 11 de maig de 2018 donem el tret de sortida a aquest projecte pensat especialment pels pares i mares d'arreu, vertaders Súper Herois i Súper Heroïnes del nostre programa. Farem una mirada a molts aspectes que envolten el fet de ser pares, els seus reptes, canvis, desafiaments, històries d'amor i d'il·lusió i de vegades també d'esgotament i de confusió. Per això ens posem a treballar per resoldre els dubtes i neguits més habituals amb l'ajuda d'experts convidats i proposant-vos temes que segur interessaran a tota la família. En el programa d'avui parlarem de lactància materna, dels tipus de parts, de la positiva preparació psicològica abans de ser pares, sense oblidar les noves tecnologies. I finalitzarem el Súper Poders amb una col·laboració molt especial, que ens fa molta il·lusió, de l'Elisenda Camps. La periodista i coach tancarà el Súper Poders d'una manera relaxant parlant de "Mindfulness per a pares".

BACK TO MEMPHIS

Us donem la benvinguda l'Arnau Costa des de l'espai tècnic i jo mateixa, Pilar Tomás. Iniciem aquest camí amb moltes ganes i esperem que gaudiu del Súper Poders, i que el feu vostre.

Saludem ja els convidats d'avui! Tenim a l'estudi a la **Soraya Dieguez**, ella és llevadora, infermera i especialista en part respectat, model que ofereix l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona, on treballa. Bona tarda Soraya.

En segon lloc, ens acompanya el **Josep Molas**, ell és llicenciat en psicologia i expert en Teràpia Racional Emotiva Conductual. Més endavant ens explicaràs exactament què vol dir això Josep, benvingut.

I en tercer lloc, tenim a la **Glòria Bernet**, ella és assessora de lactància materna i forma part del grup de suport a l'alletament matern "Mares de Llet". Bona tarda Glòria.

I sense res més, donem inici ja al Súper Poders d'avui, amb les notícies destacades.

MUSICA – SHEER

Pilar: Comencem amb una informació publicada aquesta setmana i que de ben segur podem comentar amb els nostres convidats. EL PAIS publicava fa un parell de dies un article en què es reflexionava sobre el ¿per què que els nens van més sovint al metge que la gent gran?

Hi ha algunes dades interessants a la notícia del Jesús Martínez, com per exemple que els infants espanyols no prenen pràcticament medicaments però les famílies consulten molt sovint als especialistes en referència als seus petits. Molt més que en quant a la gent gran. Aquest fet fa que les consultes pediàtriques estiguin sempre plenes i existeixi una manca de professionals per atendre aquesta alta demanda d'informació.

L'autor de l'article, reflexiona sobre quin és el motiu de que es consulti TANT en l'etapa de la infantesa i proposa algunes possibles solucions que volem comentar amb els nostres convidats.

En primer lloc proposa: Caldria oferir uns horaris més adequats a la conciliació familiar, ja que les consultes s'acumulen fóra de l'horari laboral, que és quan els pares poden portar els nens al metge.

Què us semblaria aquesta mesura? Soraya, tu com a professional de la salut creus que aquesta seria una idea viable?

Soraya: Resposta

Pilar: Es proposa una mena de centre de primària pediàtric exclusiu, és a dir una mena de centre, fóra de l'atenció primària general, especialment pensat per atendre aquestes consultes pediàtriques. Tindria cabuda aquesta idea a la salut pública? O caldria repensar aquesta mesura?

Soraya: Resposta

Pilar: El que sembla clar és que hi ha una manca de professionals que s'ha de resoldre quan abans millor. Creus necessari fomentar l'especialitat segons el teu criteri Soraya, donar-la a conèixer d'una manera especial entre residents i estudiants?

Soraya: Resposta

Pilar: Doncs des del Súper Poders animem als estudiants a especialitzar-se en infermeria de pediatria, ja que està demostrat que calen molts professionals en aquest àmbit i en un futur pròxim sembla que aquesta demanda continuarà.

MÚSICA - SHEER PP

Pilar: La segona informació que volem comentar fa referència als bancs de llet materna. La donació de llet materna s'està convertint ja en una realitat i és que segons els hospitals de referència, s'està fent un esforç en la promoció d'aquest tipus de donacions ja que "la llet materna és el millor aliment que pot rebre un nadó, ja que és molt més completa que qualsevol alternativa". Allò ideal seria que cap nadó ingressat prengués fórmules artificials. Sobretot aquells prematurs o nadons acabats de néixer que tinguin algun tipus de malaltia o trastorn metabòlic. Ells són els que tenen una necessitat més important de rebre la protecció que suposa la llet materna, oi Soraya? Què implica poder disposar d'aquest banc de llet per als nadons ingressats als hospitals?

Soraya: Resposta

Pilar: Com s'actua quan neix un prematur o un nadó amb algun problema i la mare no té opció d'alletar-lo?

Soraya: Resposta

Pilar: Segons la informació, en 10 anys al voltant de 1.700 mares han aconseguit donar 10.000 litres de llet al banc de llet materna. Segons la teva experiència a Sant Joan de Déu, és suficient la donació actual?

Soraya: Resposta

Pilar: Bé, i els nostres oients es preguntaran, qui pot donar llet materna? S'hauran de complir uns requisits bàsics.

Soraya: Resposta

Pilar: Per si hi ha alguna oient interessada en donar llet materna, com hauria de fer-ho?

Soraya: Resposta

Pilar: Així que no tenim cap excusa per pensar-s'ho i fer aquest petit esforç i donar llet, ja que tenim ben a prop centres hospitalaris on fer-ho.

Banc de Llet Materna forma part del Banc de Sang i Teixits
Té la seu a l'Edifici Dr. Frederic Duran i Jordà - Passeig Taulat, 106 - 116 08005 Barcelona
T 93 557 35 00 - bancdellet@bst.cat

I també comentar-vos que el Banc té centres territorials adscrits a tot el territori català,

- Barcelona. Vall d'Hebron
- Barcelona. Clínic
- Barcelona. Hospital de Sant Pau
- Badalona. Germans Trias i Pujol
- L'Hospitalet de Llobregat. Bellvitge
- Manresa. Fundació Althaia
- Terrassa. Mútua de Terrassa
- Girona. Dr. Josep Trueta
- Lleida. Arnau de Vilanova
- Tarragona. Joan XXIII
- Tortosa. Verge de la Cinta
- Reus. Sant Joan

Moltes gràcies Soraya per aquestes indicacions, segur que hem donat bones idees per aportar un granet de sorra i facilitar l'alletament d'aquests petits, que tant ho necessiten.

MÚSICA - SHEER (Aprox minut 15)

Bé, és el moment ja d'obrir l'**espai de reflexió del Súper Poders**. En aquest cas, amb l'ajuda del psicòleg Josep Molas, amb qui parlarem sobre la preparació psicològica abans de ser pares.

MÚSICA - RETRO

Pilar: Josep, gràcies per acompanyar-nos i primer de tot, com comentàvem al principi, ens pots explicar què significa aquesta especialitat en "Teràpia Racional Emotiva Conductual" i a quines persones es pot aplicar?

Josep: Resposta

Pilar: Josep, amb tu volem tractar un tema molt interessant que creiem pot ser de molt profit pels futurs pares i mares, tant aquells que estiguin a punt de ser-ho, com els que encara s'ho estiguin plantejant.

Quan s'apropa el final de l'embaràs assalten tot un gruix de dubtes i temors. I és per això que resulta molt positiu tenir una bona preparació psicològica abans de què arribi el moment transcendent del part, i per suposat abans d'arribar a casa amb el nadó i enfrontar-nos ja en solitari a aquesta gran responsabilitat de cuidar els fills. No estar ben preparat mentalment pot provocar problemes seriosos a la salut. Josep, com pot canviar l'experiència de ser pares amb una bona preparació psicològica prèvia a l'arribada del nadó?

Josep: Resposta

Pilar: De quina manera creus s'haurien de preparar mentalment els pares abans de l'arribada dels fills. Quins són els punts bàsics que s'han de cuidar?

Josep: Resposta

Pilar: Soraya, ja que ets aquí i ens pots orientar sobre la pràctica d'aquesta teoria que ens explicava el Josep, arriben preparats els pares el dia del part? Em refereixo tant als pares com a les mares.

Soraya: Resposta

Pilar: I des de la sanitat pública Josep, creus que s'està fent prou per promoure una estabilitat emocional en les mares? Ja que són les que acostumen a patir certs trastorns després del part?

Josep: Resposta

Pilar: Josep, existeixen algunes sessions terapèutiques dirigides especialment als futurs pares?

(finalitzar amb el què el Josep aporta)

Puja RETRO

Pilar: Gràcies Josep per aquesta aportació tant interessant, comentem que si us voleu posar en contacte amb el Josep Molas per ampliar aquesta informació o qualsevol altra, sapigau que té la consulta al carrer Anselm Clavé número 2 de Vic (a la província de Barcelona) i us facilitem les seves dades perquè hi pugueu contactar: El telèfon és el 676 245 987 i el seu correu electrònic josep@josepmolas.com

Puja RETRO

Pilar: I ara volem aprofitar la oportunitat d'aclarir uns conceptes clau i bàsics en el món de la paternitat. Quins són? Doncs els conceptes de part natural, part respectat i part fisiològic. I és que és un tema que crea força confusió, oi Soraya?

Soraya: Resposta

Pilar: Quines són les diferents possibilitats de part al nostre sistema sanitari?

Soraya: Resposta

Pilar: Disposeu de dades de les mares que darrerament estan apostant pels parts naturals?

Soraya: Resposta

Pilar: Els hospitals s'han hagut d'adaptar a aquesta nova demanda de parts respectats. De quina manera ho estan fent?

Soraya: Resposta

Pilar: L'Hospital Sant Joan de Déu, és un hospital de referència internacional en Pediatria i un model per a la resta de centres en quant al part respectat. Quines opcions ofereix a les mares que vulguin donar a llum a Sant Joan de Déu?

Soraya: Resposta

Pilar: Volem comentar-vos que l'Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat, ofereix unes sessions d'acollida informativa a totes les gestants que vulguin informar-se sobre aquest model de part respectat i també sobre les instal·lacions i les condicions que ofereixen als futurs pares. Aquestes sessions són cada dimarts a les 13,30 hores i per reservar la plaça cal trucar al telèfon 93 378 26 00.

Arribem ja al darrer punt d'aquest espai de reflexió. Escoltem ara un petit fragment d'àudio i, continuem:

MÚSICA - RETRO i entra vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=R11OdH8wsG8>

Desde 4:14 "Lo que està pasando a nivel sociocultural en todo el mundo es que hace un siglo prácticamente..."

Hasta 5:38 "...mitos que llegaron hasta el día de hoy".

RETRO i queda 2P

Pilar: Hem escoltat un fragment del documental “Amamantar en Tiempos modernos”, en què s’explica un fet històric i cultural que ha succeït a la nostra societat. I és que existeix almenys una generació contemporània de dones que no ha rebut una bona informació en referència a la lactància materna. I a més d’això, ha existit també una recepció de mites o creences falsos i interessats, segons diu la Patrícia Vilasetrú al documental, que va provocar que moltes dones no donessin el pit als seus fills o ho fessin durant un temps molt limitat.

Avui tenim aquí a la Glòria Bernet de “Mares de Llet”, és un grup de suport a l’al·letament matern de la comarca d’Osona, que segur que ens pots explicar moltíssim sobre això Glòria.

Roser: Resposta

Pilar: Com que les dones no tenien aquest suport ni orientació professional per donar el pit als seus fills, aquelles dones que estaven interessades van haver d’organitzar-se per sí mateixes, i és així com van sorgir les primeres associacions, de manera totalment voluntària, com és el cas d’“Alba Lactància Materna” que seria potser pionera en el tema i també grups de suport a la lactància com és el vostre, “Mares de Llet”. Com us organitzeu al grup i quins serveis ofereix?

Glòria: Resposta

Pilar: Glòria, actualment sembla que hi ha un canvi de mentalitat, també gràcies a que les dones disposem d’aquesta informació que mancava fa una anys, i cada cop més apostem per donar el pit als fills i allargar-ho també en el temps. Com heu viscut aquest canvi de mentalitat des dels grups de lactància com “Mares de Llet”?

Glòria: Resposta

Pilar: Quins són els problemes que més sovint presenten les dones que assisteixen a les vostres reunions?

Roser: Resposta

Pilar: Us trobeu també a dones que vulguin donar el pit però es trobin amb una impossibilitat que no es pugui resoldre de cap manera?

Roser: Resposta

Pilar: Quan algunes dones no aconsegueixen l’objectiu d’al·letar als seus fills en algunes ocasions s’enfonsen. Josep, se les pot ajudar psicològicament a aquestes mares? De quina manera s’hauria d’actuar per fer-ho?

Josep: Resposta

Pilar: El màxim objectiu de grups de lactància com “Mares de Llet”, és promocionar, donar a conèixer els avantatges de la lactància materna i també ajudar a resoldre aquests problemes que explicava la Glòria que presenten sovint les dones i que són molt habituals. D’altra banda, creieu que des de la sanitat pública actualment també s’està promocionant i ajudant a que les mares tinguin èxit en l’objectiu d’al·letar als seus fills?

Aquí podeu ficar cullerada tant la Soraya com la Glòria.

Soraya: Resposta

Glòria: Resposta

Pilar: A les mares que estiguen donant el pit i us trobeu amb algun problema o dubte us recomanem que busqueu els grups de lactància que tingueu a prop, que actualment n’hi ha segur a totes les grans ciutats catalanes i també a pobles més petits, ja que com dèiem, hi ha una consciència actual sobre els beneficis de l’al·letament matern i molta gent que segur està encantadíssima d’ajudar-vos a que tingueu èxit amb aquest objectiu d’al·letar els vostres fills.

Pilar: Doncs Glòria si et sembla, podem donar les dades del vostre grup, “Mares de Llet”, perquè qualsevol dona que estigui interessada en contactar amb vosaltres, pugui fer-ho.

Glòria: *Dóna dades*

I també volem aprofitar per informar-vos de què demà dissabte 12 de maig tindrà lloc la FIRA d'INTERCANVI organitzada per Mares de llet i l'espai familiar "La Caseta" al Centre Cívic CAN PAU RABA de Vic. A partir de les 10h del matí, qualsevol que vulgui intercanviar roba de nadó o infantil, o articles de puericultura, jocs, llibres, roba d'embarassada etcètera podrà fer-ho. Ja sabeu que tot allò que no efm servir pot ser de molt profit per algú altre així que us convidem a participar, us recordem: demà dissabte 12 de maig, de 10 a 12h del matí al Centre Cívic Can Pau Raba de Vic. Glòria cal que us avisin aquells que vulguin assistir a la Fira d'Intercanvi?

Glòria: Resposta

Pilar: Doncs perfecte. Gràcies Glòria Bernet, també agraïm molt a la Soraya Diéguez i al Josep Molas que ens hagin acompanyat avui. Ha estat un gran plaer i esperem retrobar-nos un altre dia per continuar parlant de molts altres temes. Gràcies als tres i fins la propera.

MUSICA - RETRO Aprox minut 49

INDICATIU: "SÚPER PODERS: EL MAGAZINE PER ALS PARES D'AVUI"

MÚSICA - BRAIN TRUST

Pilar: És moment ara de presentar-vos les darreres novetats tecnològiques relacionades amb la criança i l'educació dels infants. En concret hem volgut portar-vos avui dues aplicacions infantils que han resultat guanyadores de diversos premis i reconeixements i s'han convertit en eines enginyoses que permeten aprendre i millorar les habilitats creatives dels nens, a més de ser molt divertides.

BRAIN TRUST

La primera que us portem es diu ABCine, de l'estudi creatiu MEIKME. ABCine és una aplicació amb la que els nens a partir dels 4 anys podran repassar les lletres de l'abecedari amb unes divertides **animacions basades en pel·lícules**. D'aquesta manera, els nens poden tenir un suport en l'aprenentatge, ampliar (vocabulari també en anglès) i alhora, apropar-se al món del cinema.

BRAIN TRUST

A més, la idea de l'aplicació **ABCine** és que **els adults acompanyin als nens** en el joc i que junts comparteixin aquests moments d'aprenentatge i diversió.

Aquesta aplicació va formar part del top ten *APP KIDS* del festival EL CHUPETE, el festival de publicitat i comunicació infantil on s'escullen els millors dissenys de continguts electrònics infantils de tot l'estat. Us recordem **ABCine**, aplicació gratuïta i disponible per IOS i Android.

BRAIN TRUST

La segona aplicació infantil que volem presentar-vos es diu **BRAIN ALIENS**. És un joc herència del famós Brain Training de Nintendo.

<https://www.youtube.com/watch?v=VKhs0v3M0kY>

MUSICA - BRAIN TRUST 2P

BRAIN ALIENS: Earth Invation és un joc per a nens majors de 4 anys, però que també ofereix una versió per a adults, ja que *Blowing Minds*, l'estudi barceloní que ha creat l'aplicació treballa amb la idea de crear projectes que puguin fer servir tant nens com adults. A **BRAIN ALIENS** els petits hauran de resoldre uns exercicis de memòria, descobrir diferències, completar puzles.. entre d'altres jocs que permetran, d'una manera molt divertida, evitar la invasió extraterrestre de la Terra. BRAIN ALIENS està disponible per IOS i Google Play a un preu de 4 amb 49 €.

MÚSICA - BRAIN TRUST

Pilar: I ara donem pas ja a la darrera secció del programa. Després de tot el que hem après avui, gràcies als convidats del programa us convidem ara a parar-vos i donar prioritat al vostre benestar. Connecteu amb els vostres pensaments amb l'ajuda de la periodista i coach Elisenda Camps.

MÚSICA - DIRTY MAC

INDICATIU: “MINDFULLNESS PER A PARES AMB ELISENDA CAMPS”

CÁPSULA ELISENDA (DURA 4:36)

MÚSICA - BACK TO MEMPHIS

Pilar: I amb aquesta profitosa aportació de l'estimada Elisenda Camps donem fi al primer Súper Poders. Ens han quedat molts temes pendents però els rescatarem en propers capítols. Us facilitem ara el correu electrònic del programa, on ens podeu enviar les vostres consultes, peticions, si és que voleu que parlem sobre algun tema concret, o per allò que ens vulgueu comunicar: superpodersradio@gmail.com

I aprofitem també per agrair la col·laboració i el suport de l'Arnau Costa en la part tècnica, del Sergi Solà en la direcció d'aquest programa. I especialment a l'Elisenda Camps (una abraçada molt forta). I per últim ja, volem fer un recordatori molt especial a l'enyorat Carles Capdevila, un referent del periodisme que va dedicar part important de la seva trajectòria a parlar sobre educació i criança al seu “Eduqueu les Criatures”. Aquest primer Súper Poders el volem dedicar a la seva memòria des de l'estudi que porta el seu nom a la Universitat de Vic.

BACK TO MEMPHIS

Sense res més, us esperem al proper capítol del Súper Poders. Us diem **Súper Herois i Súper Heroïnes, cuideu-vos molt** i que tingueu un fantàstic dia!

BACK TO MEMPHIS

7. Cronograma

CRONOGRAMA DE TREBALL

ACCIONS	SET	OCT	NOV	DES	GEN	FEB	MAR	ABR	MAI
Plantejament i planificació	X	X							
Pluja d'idees	X	X	X						
Elecció del projecte		X							
Elecció dels objectius		X	X						
Trucades i reunions		X	X	X	X				
Realització d'entrevistes			X	X	X	X		X	X
Tutories						X	X	X	X
Documentació		X	X	X	X	X	X		
Elaboració de referents teòrics				X	X	X	X		
Elaboració de marc teòric					X	X	X	X	
Correcció de marc teòric						X	X	X	X
Elaboració del guió del programa								X	X
Gravació del programa									X
Redacció de conclusions i memòria									X
Revisió del marc teòric							X		X
Preparació de l'entrega i presentació								X	X
Presentació del treball									X

8. Conclusions

Un cop realitzada la documentació i desenvolupament d'aquest Treball Final de Grau, hem extret unes conclusions, fent una mirada als resultats obtinguts fruit de la investigació i l'assoliment dels objectius plantejats.

A continuació farem un llistat de les conclusions principals a les que hem arribat al final de la realització d'aquest projecte:

- El terme criança ha evolucionat al llarg de la història de la Humanitat i la seva concepció ha estat influenciada per diferents pautes, pràctiques i creences establertes en el temps.
- La criança respectuosa i l'afecció són els mètodes més reconeguts i acceptats actualment en quant a la cura i l'educació dels infants.
- La base de la nova criança és el reconeixement de les necessitats dels nens i l'acceptació dels instints dels progenitors.
- Existeixen unes limitacions importants en l'establiment de la criança respectuosa, de les noves formes de criança i dels nous models de família.
- La legislació espanyola assenta unes bases àmplies en quant als drets i deures dels progenitors i de la responsabilitat del propi Estat en la protecció i garant del desenvolupament i formació integral dels menors.
- El desenvolupament tecnològic, l'evolució dels mitjans de comunicació i l'aparició d'Internet, han modificat la realitat de la producció, la realització i el consum de productes comunicacionals.
- L'aparició de les noves vies de comunicació relacionades amb Internet tenen un seguit d'avantatges i inconvenients. Aquells mitjans que no aconsegueixin adaptar-se a aquesta nova realitat corren el risc de desaparèixer per donar pas a projectes que aposten per la innovació tecnològica competent en la nova era global.

La conclusió més rellevant a la que hem arribat és que actualment no existeix una oferta radiofònica que cobreixi la demanda de productes radiofònics a les cadenes generalistes en referència al tema de l'educació i la criança dels infants. D'altra banda, volíem comprovar si la creació d'un magazine radiofònic tindria cabuda en el mercat actual i hem comprovat que:

- Existeix una demanda d'informació sobre el tema de la criança dels fills.
- La programació actual de les ràdios generalistes no cobreix aquesta demanda del públic.
- Existeix una oferta més àmplia en la matèria de la criança i educació dels infants en les plataformes de *podcast* a Internet.

A més podem aportar que hem aconseguit assolir els objectius plantejats en aquesta memòria:

- Hem creat un espai radiofònic de divulgació adreçat a pares, famílies i professionals de l'educació i la salut dels infants.
- Hem aprofundit en les principals tendències actuals i en les normes relacionades amb la matèria, donant veu a experts que han omplert el projecte de contingut de qualitat i actual.
- Amb la creació del magazine radiofònic podem omplir el buit audiovisual existent a les graelles de ràdio generalistes a l'Estat espanyol en quant a espais de divulgació sobre criança i educació dels infants.
- Tot i que des del principi ens plantejàvem la realització d'un programa de ràdio, després de portar a terme l'estudi de la programació actual a les ràdios generalistes i de la oferta existent en plataformes de *podcasting* a Internet, hem comprovat com el nostre programa de ràdio tindria una opció molt viable d'acollida en les plataformes de *podcasting* del nostre país.

9. Memòries personals

Realitzar aquest projecte ha resultat molt interessant. En primer lloc perquè m'ha servit per produir un producte "en termes realistes", amb la intenció de poder donar-li continuïtat i que formi part d'un projecte personal en la meua vida professional.

M'ha permès aprofundir en el tema de la criança i l'educació dels infants, una matèria que m'interessa especialment i en què he descobert aspectes que no coneixia i m'han sorprès, tant en positiu com en negatiu.

Una part molt atractiva del projecte per a mi, era el fet de tornar a apropar-me al món de la ràdio, mitjà de comunicació que des de sempre m'ha atret i amb el que no he estat vinculada en els darrers anys, en què he treballat per a mitjans escrits. Gràcies a aquest projecte he pogut tornar a desenvolupar tasques i capacitats relacionades amb la ràdio que feia anys no treballava.

Finalment voldria destacar com el projecte "Súper Poders" m'ha facilitat el contacte amb persones molt interessants i respectables per a mi, que m'han aportat apreciables valors, tant en la part professional com en la personal.

10. Bibliografia i Webgrafia

APILAM (Asociación para la promoción e investigación científica y cultural de la lactancia materna). (2002). E-lactancia. <http://www.e-lactancia.org>

Belsky, J. (2014). *Determinantes Socio-Contextuales de los Estilos de Crianza*, Davis. University of California.

<http://www.encyclopedia-infantes.com/sites/default/files/textes-experts/es/2520/determinantes-socio-contextuales-de-los-estilos-de-crianza.pdf>

Títol 1. *Dels drets i deures fonamentals i de les llibertats públiques*. Constitució Espanyola. Article 27, secció 1ª.

<http://www.congreso.es/consti/constitucion/indice/titulos/articulos.jsp?ini=27&tipo=2>

<http://www.congreso.es/consti/constitucion/indice/sinopsis/sinopsis.jsp?art=27&tipo=2>

Contreras, M; (2001). *Derechos de los padres y de los hijos*. México. Instituto de Investigaciones Jurídicas - Dirección General de Publicaciones y Fomento Editorial.

<https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=IMPk3tdOy5sC&oi=fnd&pg=PA1&dq=derechos+de+los+padres+&ots=z9PPpmThvp&sig=9ktEqh1A2JOAwYwyYtdvj43iTSs#v=onepage&q=derechos%20de%20los%20padres&f=false>

Corbin, J.A. (2016). *Los 8 tipos de familia. Conoce las distintas estructuras de este agente socializador fundamental*. Barcelona. www.psicologiyamente.net

<https://psicologiyamente.net/social/tipos-de-familias>

Cuní, J. (1999). *La ràdio que triomfa. L'abecedari d'això que en diem* magazín. Barcelona: Pòrtic.

De la Fuente, M. (2002). *El concepto de magazine en la radio española*. X Congreso de la Asociación Española de Semiótica. Universidad de Valencia.

file:///C:/Users/266538/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosofEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/Dialnet-ElConceptoDeMagazineEnLaRadioEspanola-940377.pdf

De Mause, Ll; (1994). *Historia de la infancia*. Madrid. Alianza Editorial.

Faus, A. (2007). *La radio en España (1986-1977): Una historia documental*. Madrid. Taurus

García, D. (2016). *Podcasting y Transmedia: El Transcasting*. Madrid, TFM Comunicación y Educación en la red, UNED.

http://e-spacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:masterComEdred-Dgarcia/Garcia_Marin_David_TFM.pdf

Konner, M; (2011). *The evolution of childhood*. Cambridge. Harvard University Press.

Méndez Vázquez, J; (2015). *Nodrizas y tratados de pediatría en el Madrid del Setecientos*. Denia. UNED.

<https://www.ucm.es/data/cont/docs/995-2016-03-24-Josefina%20Méndez.pdf>

Lemos, V; (2012). *Estilos parentales, conducta prosocial y estabilidad emocional en niños en vulnerabilidad social por pobreza*. Dins el llibre de Joaquina Palomar i José Concepción *Estudios de Resiliencia en América Latina*. Mèxic. Universitat Iberoamericana.

https://www.researchgate.net/publication/262004717_Estilos_parentales_conducta_prosocial_y_estabilidad_emocional_en_ninos_en_vulnerabilidad_social_por_pobreza

López, N; Gómez, L. (2015) *El magazine radiofónico: La evolución de un formato híbrido de éxito en las cadenas generalistas*. Valladolid. Universidad de Valladolid.

<https://institucionales.us.es/ambitos/?p=2024>

Moreno, E. (2005). "Las radios y los modelos de programación radiofónica". Navarra. Universidad de Navarra.

https://www.unav.es/fcom/communication-society/es/articulo.php?art_id=65

Moya, M; (2017). *Disciplina positiva i neuropsicoeducación y sentimiento de conexión en la primera infancia*. Madrid. Monografía Associació EDUCAR.

<https://www.dropbox.com/s/b0msu2qohj2tlny/Disciplina%20Positiva%20y%20Neuropsicoeducaci%C3%B3n.pdf?dl=0>

Oliva A; Arranz, E; (2010). *Desarrollo psicológico de las nuevas estructuras familiares*. Madrid. Editorial Pirámide.

Rodrigo; Ortale; Sanjurjo; Vojkovic; Piovani; (2006). *Concepciones sobre la crianza: El pensamiento de madres y padres de familia*. México. Universidad Autónoma de San Luis de Potosí.

http://www.scielo.org.pe/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1729-48272016000100003

Romina, I; Pachajoa, A; (2009). *Pautas, prácticas y creencias acerca de la crianza... Ayer y hoy*. Lima. Liberabit revista de psicología.

<http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=68611924005>